

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

04-01-2022 09:15 - 11:30

Via Teams

Information: Deltagere:

Hans van Binsbergen
Helle Bach Lauridsen
Karina Møller
Lisbeth Schmidt Andersen
Martin Østergaard Christensen
Ole Kiil Jacobsen
Rasmus Ellermann-Aarslev
Stefan Møller Christiansen
Susanne Hammer-Jakobsen
Susanne Holst
Thomas Medom
Trine Krabbe

Pkt. 2: Tid: 30 min. Deltagere: Mette Søberg, Helle Klinge, Charlotte Mariane Buchhave og Louise Heltborg Budde

Pkt. 3: Tid: 15 min. Deltagere: Mette Søberg, Karina Corneliusen og Jens Møller Hald

Pkt. 4: Tid: 10 min. Deltagere: Ninna Jakobsen og David le Roy Eitang

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 2: Udmøntning af lovgivning om tilsyn i dagtilbud (OKJ).....	2
Punkt 3: Introduktion til skoleområdet for Børn og Unge-udvalget (OKJ).....	3
Punkt 4: Ny dagtilbudskapacitet i Lisbjerg og Malling (MØC).....	4
Punkt 5: Eventuelt	5

Punkt 1: Godkendelse af referat

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

21-12-2021 09:15 - 10:00

Via Teams

Information: Deltagere:

Helle Bach Lauridsen
Karina Møller
Martin Østergaard Christensen
Ole Kiil Jacobsen
Rasmus Ellermann-Aarslev
Stefan Møller Christiansen
Susanne Hammer-Jakobsen
Susanne Holst
Thomas Medom
Trine Krabbe

Afbud:

Lisbeth Schmidt Andersen
Hans van Binsbergen

Pkt. 3: Tid: 15 min. Deltagere: Line Nørgaard og May-Britt Kullberg

Pkt. 4: Tid: 15 min. Deltagere: Marianne Holst Nielsen og Mette Søberg

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 2: Eventuelt	1
Beslutning for Punkt 2: Eventuelt	1

Punkt 1: Godkendelse af referat

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat

Referatet blev godkendt

Punkt 2: Eventuelt

Beslutning for Punkt 2: Eventuelt

Intet til referat

Punkt 2: Udmøntning af lovgivning om tilsyn i dagtilbud (OKJ)

Tid: 30 min. Deltagere: Mette Søberg, Helle Klinge, Charlotte Mariane Buchhave og Louise Heltborg Budde

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat punktet på dagsordenen med henblik på drøftelse af første udkast til udmøntning af lovgivning om tilsyn, herunder inddragelse af børn og ungeudvalget, dagtilbudsledere, pædagogiske ledere og medarbejdere.

Pejlemærkerne for beskrivelsen af forslaget har dels været, at udmøntningen i Aarhus Kommune lever op til minimumskravene i lovgivningen, dels at udmøntningen sker inden for de økonomiske rammer af DUT-midlerne.

I præsentationen af forslaget gives to forslag til skalering. Disse forslag vil kræve tilførsel af ressourcer til tilsynet med dagtilbuddene.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles, at rådmanden:

- Drøfter udkast til forslag om udmøntning af lov om tilsyn i dagtilbud og inddragelsen af interessenter i og uden for organisationen i forbindelse hermed.
- Drøfter organisering af tilsynet herunder opgave- og ansvarsfordelingen mellem børn og ungechefer og tilsynskonsulenter.
- Drøfter inddragelsen i forbindelse med forslaget om udmøntning af:
 - børn og unge-udvalget
 - dagtilbudslederne
 - fyraftensmøder for dagtilbudsledere, pædagogiske ledere og medarbejdere

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

På baggrund af drøftelse på chefmøde den 16. december 2021 beskrives første forslag til udmøntning af ny lovgivning om tilsyn i Aarhus Kommune. Forslaget lever op til de lovgivningsmæssige rammer og omkostningerne til tilsynet holdes inden for de økonomiske rammer af DUT-midlerne. Forslaget beskriver skaleringmuligheder, som vil kræve yderligere ressourcer.

Forslaget beskrevet i indstillingen er første skridt i udviklingen af en model for udmøntning af ny lovgivning i dagtilbud. Forslaget vil blive kvalificeret og forfinet gennem den kommende inddragelsesproces.

Indstillingen til byrådet om udmøntningen af lovforslaget vil beskrive rammerne for tilsynet jf. de minimumskrav lovgivningen stiller til byrådet. Indstillingen vil ikke omfatte de indholdsmæssige valg inden for rammerne, udfyldelsen af rammerne f.eks. valg af observationsredskab vil ligge inden for rådmandens kompetence.

20. december 2021

Side 1 af 10

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Dagtilbud

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 41 85 93 14

Direkte telefon: 30 52 68 73

Direkte e-mail:
lohebu@aarhus.dk

Sag: 21/056755-13

Sagsbehandler:

Louise Heltborg Budde

Charlotte Mariane Buchhave

Forslag til udmøntning af lovgivning om tilsyn i dagtilbud

Nedenfor beskrives det første konkrete forslag til udmøntning af lovgivning med skaleringsmuligheder.

20. december 2021
Side 2 af 10

Forslaget er blevet præsenteret for følgegruppe med repræsentanter fra BUPL, FOA og DTLAa, som overordnet bakker op om forslaget.

Forslaget og skaleringsmulighederne er kendetegnet ved, at nogle grundlæggende kriterier går igen. Det drejer sig bl.a. om sikring af uvildighed i tilsynet, balancering af kontrol og udvikling samt en sammenhæng til det løbende tilsyn i ledelseslinjen.

Formålet med tilsynet er at styrke afsættet for udviklingen af de pædagogiske læringsmiljøer og sætte fokus på betingelserne for børnenes læring, udvikling og trivsel ved at styrke den professionelle dømmekraft, drøftelserne på læringsamtalerne og det løbende arbejde med realiseringen af den pædagogiske læreplan og det pædagogiske grundlag i dagtilbuddene.

Forslaget til udmøntning af lovgivningen medfører, at det løbende tilsyn i Børn og Unges ledelseslinje suppleres af et formaliseret, systematisk tilsyn forankret i forvaltningen.

Uvildighed

Lovens krav om uvildighed foreslås imødekommet ved at forankre det formaliserede tilsyn ved tilsynskonsulenter i forvaltningen samt udføre det på et ensartet og systematisk grundlag. Det er vurderingen, at denne løsning for det første vil styrke en ensartet tilsynspraksis på tværs af byen, for det andet kan kvalificere og supplere tilsynet i ledelseslinjen og styrke den fælles viden om kvaliteten i dagtilbuddene, for det tredje vil det være mere ressourceeffektivt sammenholdt med f.eks. en organisering, hvor det er dagtilbudsledere, der skal gennemføre observationer med videre.

I forbindelse med høringen af forslaget til ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn i efteråret 2019 udtrykte DTLAa bekymring for forslaget om læringsmiljøobservationer, hvor dagtilbudsledere og medarbejder gennemfører læringsmiljøobservationer ved hinanden. I høringssvaret argumenterede lederforeningen for, at det dels vil være meget ressourcekrævende for dagtilbuddene dels at kompetencerne ikke er til stede til at gennemføre ensartede og systematiske læringsmiljøobservationer.

Kontrol og udvikling

I forslaget søges det at balancere lovens hensigt om både at styrke kommunernes kontrol med og udvikling af kvaliteten i dagtilbuddene ved at tænke udmøntningen tæt sammen med det løbende tilsyn i ledelseslinjen, den nye ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn samt realiseringen af Stærkere Læringsfællesskaber og Aarhuskompasset.

Tilsynet skal have fokus på børnenes læringsmiljø. Det vil sige, at tilsynet tager afsæt i det pædagogiske grundlag beskrevet i Dagtilbudsloven. Tilsynet vil generere data, der kan kvalificere drøftelserne af fokusområder både i ledelsesopfølgningen og i læringssamtalerne. Da tilsynet gennemføres på afdelingsniveau, vil det også kvalificere dagtilbudsledernes løbende opfølgning og tilsyn med kvaliteten i de enkelte afdelinger.

20. december 2021
Side 3 af 10

Indhold i forslaget

Forslaget beskriver, hvordan de centrale minimumskrav i lovgivningen udmøntes. Loven foreskriver, at kommunalbestyrelsen skal beskrive, hvordan følgende elementer udgør en del af kommunens samlede tilsyn med kvaliteten i dagtilbuddene:

- Uanmeldt tilsyn
- Anmeldt tilsyn
- Observationer
- Tilsynsrapporter for hver enhed
- Skærpet tilsyn ved bekymringer
- Skærpet tilsyn og handleplan ved alvorlige bekymringer
- Orientering af dagtilbudsbestyrelser

Forslag til tilsyn i dagtilbud

I forslaget udmøntes tilsynet i en 4-årig kadence. Hvert fjerde år gennemføres det uanmeldte tilsyn ved en observation. Observationen har fokus på det pædagogiske læringsmiljø med afsæt i det pædagogiske grundlag. På baggrund af observationen dokumenteres vurderingen af kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø. På et anmeldt tilsynsmøde, der ligger i umiddelbar forlængelse af observationen, gives der en tilbagemelding på observationen. På mødet deltager dagtilbudslederen, den pædagogiske leder, medarbejdere og tilsynskonsulent.

På baggrund af tilsynsbesøget udarbejdes en tilsynsrapport, som offentliggøres på dagtilbuddets hjemmeside. Tilsynsrapporten skal både redegøre for den pædagogiske kvalitet i afdelingen og tilsynet med strukturelle elementer som sygefravær, normering, medarbejdertrivsel mv. og aftaler og opmærksomhedspunkter fra tidligere tilsynsbesøg. Det betyder, at tilsynsrapporten både indeholder konklusioner fra det løbende tilsyn i ledelseslinjen samt det formaliserede tilsyn med de pædagogiske læringsmiljøer.

Hvert andet år gennemføres alene et tilsynsmøde, hvor der følges op på det arbejde, som tilsynet de seneste to år har givet anledning til.

Såfremt tilsynet – observationen eller tilsynsmødet – **giver anledning til bekymring**, iværksættes et skærpet tilsyn. Her udarbejder dagtilbudsledelsen en redegørelse for det bekymrende forhold. Dette drøftes på tilsynsmødet, hvor der tages stilling til, hvordan bekymringen håndteres. Herefter følges der op i ledelseslinjen.

20. december 2021

Side 4 af 10

Såfremt tilsynet – observation eller tilsynsmødet – **giver anledning til alvorlig bekymring**, iværksættes et skærpet tilsyn med et ekstra tilsynsmøde med henblik på at udarbejde en handleplan. Handleplanen følges op med en ny observation og tilsynsmøde i overensstemmelse med tidshorizonten for handleplanen. Såfremt der ikke er rettet op på de alvorligt bekymrende forhold inden for tidsrammen, gennemføres et tilsynsbesøg med deltagelse fra BU-chefen.

Tilsynet i ledelseslinjen følger løbende op på det formaliserede tilsyn. Det vil sige, at data fra tilsynet, herunder observationen, tilsynsmødet og tilsynsrapporten, bringes ind i de løbende 1:1 opfølgninger mellem dagtilbudsleder og BU-chef. Derudover vil data fra tilsynet indgå som en del af datagrundlaget for læringssamtalen.

Ressourceforbrug i forslag a

Tabel 1: Ressourceforbrug i forslag a

Aktivitet i tilsynet	Årligt tidsforbrug i timer	Tidsforbrug pr. aktivitet pr. enhed
Observation i en dagtilbudsafdeling inkl. forberedelse og rapport-skrivning hvert fjerde år.	1370	10
Observation i dagplejen hvert fjerde år	602,5	10
Tilsynsmøde i dagtilbudsafdelinger hvert andet år	1845	10
Tilsynsmøde i dagplejeafdelinger hvert andet år	95	10
Orientering af dagtilbudsbestyrelser	92,5	5
Skærpet tilsyn ved bekymring	80	-
Skærpet tilsyn ved alvorlig bekymring	136	-
Samlet opsamling til byrådet hvert andet år	100	-
Samlet tidsforbrug	3906	
Tidsforbrug omregnet til årsværk	3,5	
Lønomkostninger incl. overhead	2.275.000	
DUT-midler	2.300.000	

Ovenstående svarer til, at tilsynet pr. enhed i år med observationer er estimeret til 25 timer og i år uden observationer 15 timer.

Opmærksomheder fra følgegruppe om kvalitet i dagtilbud

Forslaget blev præsenteret på følgegruppemøde den 9. december 2021.

Følgegruppen bakkede overordnet op om forslaget.

Følgegruppen havde følgende opmærksomhedspunkter i den videre beskrivelse:

- Jævn fordeling af aktiviteter i kadencen for tilsynet med en kobling til læringsamtaler.
- Omsætning af tilsynet, så det får værdi i arbejdet med udvikling af kvaliteten af læringsmiljøerne.
- Opmærksomhed på formen på tilsynsrapporter, herunder for dagplejeafdelinger med få dagplejere.
- Observationsredskabet skal have en tæt kobling det pædagogiske grundlag og generere både kvantitative kvalitative data.

20. december 2021

Side 5 af 10

Opmærksomheder fra chefteamet

Chefteamet vurderer, at systematiske observationer af de pædagogiske læringsmiljøer er værdifuldt for udviklingen af de pædagogiske læringsmiljøer og praksis.

Chefteamet peger på, at der skal tages hensyn til tidsforbrug hos dagtilbuds- og pædagogiske ledere. Derfor skal det pædagogiske tilsyn kobles til tilsynet i ledelseslinjen. Det kan f.eks. erstatte allerede eksisterende tilsynsaktiviteter.

I forbindelse med den udmøntning af forslaget i praksis, vil dagtilbudsledere og pædagogiske ledere blive inddraget i den konkrete organisering med henblik på at tilpasse til den allerede eksisterende tilsynspraksis.

Det er imidlertid også forventningen, at forankringen af tilsynsaktiviteter centralt i forvaltningen vil fjerne tilsynsaktiviteter f.eks. observationer af det pædagogiske læringsmiljøer fra både dagtilbudsledere og pædagogiske ledere og dermed også vil lette det decentrale ressourcetræk i tilsynet.

Journaliseringspraksis

Implementeringen af den nye lovgivning vil også være anledning til, at journaliseringspraksis i forbindelse med både det systematiske, formaliserede tilsyn og det løbende tilsyn i ledelseslinjen styrkes. Således vil der blive udviklet en systematik, der sikrer dokumentation af tilsynet med henblik på at sikre den organisatoriske viden om tilsynet i de enkelte dagtilbud og dagtilbudsafdelinger.

20. december 2021
Side 6 af 10

Opmærksomhed fra dagtilbudslederne

Særligt dagtilbudslederne er meget optagede af, at observationer af læringsmiljøerne har værdi for tilsynet, og særligt for udviklingen af praksis og læringsmiljøerne. Observationer kan kvalificere den professionelle dømmekraft og refleksionerne mellem ledere og medarbejdere om kvaliteten af læringsmiljøerne. I høringssvaret i forbindelse med høring af den nye ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn ønskede DTLAa observationer af læringsmiljøerne gennemført af udefrakommende, altså ikke dagtilbudsledere eller medarbejdere selv.

Tilbagemeldingerne fra både ledere og medarbejdere i forbindelse med pilotprojekt med ITERS/ECERS og KIDS er, at det både opleves som en stor anerkendelse og kvalificering af praksis, at en konsulent uden for dagtilbuddet observerer og giver en tilbage melding, samt understøtter den efterfølgende dialog om vurderingen af læringsmiljøerne.

Pilotprojektet samt erfaringer fra andre kommuner viser, at opfølgningen på – og dermed omsætningen – kræver stort fokus og understøttelse.

Forslaget og skaleringsmulighederne forsøger at imødekomme de erfaringer.

Skaleringsmulighed 1

I skaleringsmulighed 1 udmøntes lovgivningen som i det gennemgåede forslag blot med den forskel, at de uanmeldte observationer gennemføres med samme to-årige kadence som resten af elementerne i tilsynet.

Læringsmiljøobservationer styrker kvaliteten i tilsynet ved at genere aktuelle data om det levede børneliv, som understøtter en kvalificeret dialog på tilsynsmøde om kvaliteten i praksis i læringsmiljøet fremfor hensigterne.

Ved at gennemføre observationer hvert andet år vil man kunne gennemføre tilsynsmødet med afsæt i data fra nye observationer hver gang. Dette vil også imødekomme lovens hensigt om, at tilsynet ikke skal være et skrivebordstilsyn.

Observationer hvert fjerde år vil risikere at virke forældede for medarbejdere og ledere f.eks. vil andelen af nye medarbejdere/ledere være stor, der går så lang tid, at man ikke vil få ny viden om forbedringer – eller om nye udfordringer – og ejerskabet til det observerede vil dermed svækkes.

I andre kommuner gennemføres som minimum observationer hvert andet år.

20. december 2021
Side 7 af 10

Tabel 2: Ressourceforbrug i skaleringsmulighed 1

Aktivitet i tilsynet	Årligt tidsforbrug i timer
Observation i en dagtilbudsafdeling inkl. Forberedelse og rapportskrivning	2740
Observation i dagplejen hvert andet år	1205
Tilsynsmøde i dagtilbudsafdelinger hvert andet år	1845
Tilsynsmøde i dagplejeafdelinger hvert andet år	95
Orientering af dagtilbudsbestyrelser	92,5
Skærpet tilsyn ved bekymring	80
Skærpet tilsyn ved alvorlig bekymring	136
Samlet opsamling til byrådet hvert andet år	100
Samlet tidsforbrug	6193,5
Tidsforbrug omregnet til årsværk	5,2
Lønomkostninger incl. overhead	3.380.000
DUT-midler	2.300.000

Skaleringsmulighed 2

Skaleringsmulighed 2 adskiller sig fra 1 ved, at der sættes mere fokus på arbejdet med omsætning og opfølgning, så tilsynet skaber værdi ind i udviklingen af de pædagogiske læringsmiljøer og dermed for børnene.

Det sker ved, at faglige konsulenter kan understøtte ledelsen i arbejdet med de fokusområder, som tilsynet peger på. Når hensigten er, at tilsynet både har et kontrol- og udviklingsperspektiv, er det afgørende, at det skaber mening blandt ledere og medarbejdere. Herunder i omsætningen, så det bidrager til læring og udvikling af kvaliteten i læringsmiljøerne.

Erfaringer fra andre kommuner og pilotprojektet ITERS/ECERS viser, at det er denne del, som kræver ekstra opmærksomhed, og som ledere og medarbejdere har brug for hjælp til at få sat i værk.

Tabel 3: Ressourceforbrug i skaleringsmulighed 2

Aktivitet i tilsynet	Årligt tidsforbrug i timer
Observation i en dagtilbudsafdeling incl. forberedelse og rapportskrivning hvert andet år	2740
Observation i dagplejen hvert andet år	1205

Tilsynsmøde i dagtilbudsafdelinger hvert andet år	1845
Tilsynsmøde i dagplejeafdelinger hvert andet år	95
Løbende understøttelse af omsætning af tilsynet til arbejdet med udviklingen af kvaliteten (20 timer pr. dagtilbud pr. år)	1660
Orientering af dagtilbudsbestyrelser	92,5
Skærpet tilsyn ved bekymring	80
Skærpet tilsyn ved alvorlig bekymring	136
Opfølgning på handleplan og tilsyn ved alvorlige bekymringer	360
Samlet opsamling til byrådet hvert andet år	100
Samlet tidsforbrug	7853,5
Tidsforbrug omregnet til årsværk	6,5
Lønomskostninger incl. overhead	4.225.000
Dut-midler	2.300.000

20. december 2021
Side 8 af 10

Forudsætning for beregningerne

Forudsætninger for beregningerne er følgende:

- Der gennemføres 548 observationer hvert fjerde år i alle kommunale og selvejende dagtilbud. En observation i alle vuggestueafdelinger, børnehaveafdelinger og 2 observationer i integrerede institutioner, henholdsvis vuggestue og børnehave.
- Der gennemføres observationer i alle dagplejehjem hver fjerde år.
- Observationen inkl. forberedelse og afrapportering er estimeret til 10 timer, heraf er observationen berammet til tre timer.
- 37 dagtilbudsbestyrelser skal orienteres hvert andet år. Dagtilbudsbestyrelsen orienteres om tilsynet i alle afdelinger i dagtilbuddet. Mødet er berammet til 2 timer. Det samlede tidsforbrug er estimeret til 5 timer pr. dagtilbudsbestyrelse.
- Antagelse om bekymringer, der giver anledning til skærpet tilsyn i 5% af dagtilbuddene. Et skærpet tilsyn er berammet til 4 timer.
- Antagelse om alvorlige bekymringer i 2% af tilsynet. Tidsforbruget ved et skærpet tilsyn ved alvorlige bekymringer er estimeret til 17 timer.
- Årsnorm på 1200 timer til tilsynsopgaven.
- Konsulentlønning på 650.000 kr. årligt inkl. overhead.

20. december 2021
Side 9 af 10

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Forslaget kan udmøntes inden for rammerne af dut-midlerne. Skaleringsmulighed 1 og 2 vil kræve tilførsel af midler til Børn og Unge for at løfte tilsynsopgaven.

Efter drøftelse af forslaget til udmøntning af loven i chefteamet involveres Budget og Regnskab i den nærmere beregning af omkostningerne ved forslaget og skaleringsmulighederne.

5. Videre proces og kommunikation

Der udarbejdes en pixi-udgave af lovforslag og forslag til udmøntning med eksempler på, hvordan tilsynet udmøntes i 6-byerne som baggrundsinfo for drøftelser i udvalg i januar m.fl.

Inddragelse i udmøntningen af lovgivning om tilsyn

Børn og Unge-udvalget

Børn og Unge-udvalget er tænkt ind i processen på følgende tre tidspunkter

- Den 26. januar 2022 introduceres Børn og Unge-udvalget til dagtilbudsområdet generelt. Denne generelle introduktion vil blive efterfulgt af en orientering om og drøftelse af ny lovgivning om tilsyn på dagtilbudsområdet og den forestående proces i Børn og Unge.
- Den 9. februar 2022 drøfter Børn og Unge-udvalget konkret forslag til udmøntning af lovgivning om tilsyn inden forslaget sendes i høring.
- Den 30. marts drøfter Børn og Unge-udvalget resultatet af høringen, herunder et budgettema der kan styrke udmøntningen af tilsynet i Aarhus Kommune

Den 24. januar 2022 forbereder udvalgsformanden udvalgsrådet den 26. januar 2021. Det vil her være muligt at introducere til tilsyn og drøfte de foreløbige tanker om udmøntningen i Børn og Unge forud for udvalgsrådet.

Inddragelse af interessenter

Løbende inddragelse af interessenter foregår i december og januar. Parterne har været inviteret til en indledende drøftelse af lovforslaget i november/december 2021. I januar er de inviteret til at kvalificere et konkret forslag til udmøntning.

Høring

Høringen er berammet til fem uger fra den 14. februar til den 11. marts. Høringen går ind over vinterferien i uge 7. Høringsperioden suppleres med et høringsmøde den 22. februar 2022.

20. december 2021

Side 10 af 10

Information og forberedelse af ny lovgivning bredt i Børn og Unge

Der forestår en større kommunikationsopgave i forhold til de pædagogiske ledere og medarbejdere. Med henblik på dels at forberede bredt i organisationen dels at aflaste dagtilbudsledere og pædagogiske ledere i forhold til denne opgave, inviteres interesserede til fyraftensmøder om den nye lovgivning.

Møderne vil blive holdt over teams, medmindre dagtilbudsledere og pædagogiske ledere selv peger på, at de gerne vil deltage fysisk. Det vil blive kommunikeret tydeligt, at det er et tilbud og deltagelse er frivilligt.

Foreløbige forslag til temaer:

- 1) Information om lovforslaget (ultimo januar)
- 2) Høringsmøde (ultimo februar)
- 3) Måleredskaber til vurdering af kvaliteten i læringsmiljøer med afsæt i EVAs nye udgivelse. Følgegruppen har ønsket at gå mere i dybden med dette tema, og fyraftensmødet kombineres med et følgegruppemøde (primo marts)
- 4) Information om den konkrete udmøntning i Aarhus Kommune (ultimo maj/primo juni)

Bilag 1: Lovforslag om tilsyn

Bilag 2: Bemærkninger til lovforslag om tilsyn

Bilag 3: Beskrivelse af forslag til udmøntning af lovgivning om tilsyn herunder procesplan for inddragelse

Bilag 4: Oversigt over tilsyn i 6-byerne

Forslag

til

Lov om ændring af dagtilbudsloven

(Minimumsnormeringer i daginstitutioner og styrket tilsyn med dagtilbud)

§ 1

I dagtilbudsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1326 af 9. september 2020, som ændret ved § 1 i lov nr. 1162 af 8. juni 2021, foretages følgende ændringer:

1. § 5 affattes således:

»§ 5. Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med daginstitutioner efter § 19, stk. 2-5, den kommunale og private dagpleje efter § 21, stk. 2 og 3, obligatoriske læringstilbud efter § 44 a og puljeordninger efter §§ 102 og 103, jf. lovens afsnit II, II a og V. Tilsynet skal omhandle det pædagogiske indhold i tilbuddene, jf. §§ 5 a og b, samt den måde opgaverne udføres på, herunder at de rammer og eventuelle prioriterede indsatser, der er fastsat efter § 3 a, efterleves.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre rammer for tilsynet. Kommunalbestyrelsen skal beskrive, hvordan tilsynet med det pædagogiske indhold efter stk. 1, sidste pkt. tilrettelægges, og som led heri beskrive og offentliggøre

- 1) hvordan kommunen anvender anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg og sikrer uvildighed i tilsynet, jf. § 5 a, stk. 2 og 3,
- 2) hvordan kommunen anvender data, herunder observationer i tilsynet, jf. § 5 a, stk. 4 og 5,
- 3) processen ved iværksættelse af skærpet tilsyn og ved udarbejdelse af en handleplan, jf. § 5 b, stk. 3-5.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal som minimum hvert andet år offentliggøre en tilsynsrapport for alle daginstitutioner efter § 19, stk. 2-5, og puljeordninger efter §§ 101 og 102. For daginstitutioner med flere enheder efter § 19, stk. 6, skal der minimum hvert andet år offentliggøres en tilsynsrapport for hver enhed. For dagplejen efter § 21, stk. 2 og 3, skal der minimum hvert andet år offentliggøres én samlet tilsynsrapport for hele dagplejen. Tilsynsrapporten skal offentliggøres i det enkelte dagtilbud.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med indholdet i fritidshjem og klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til børn og unge efter lovens afsnit III og IV og den måde, hvorpå opgaverne udføres, herunder at

de mål og rammer, der er fastsat efter § 3, efterleves. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre rammer for tilsynet.«.

2. Efter § 5 indsættes:

»Tilsyn med det pædagogiske indhold

§ 5 a. Tilsyn med det pædagogiske indhold i dagtilbud, der er omfattet af § 5, stk. 1, skal ske med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag i den pædagogiske læreplan, jf. § 8, stk. 2.

Stk. 2. Tilsynet skal tilrettelægges, så der både foretages anmeldte og uanmeldte besøg i alle dagtilbud omfattet af § 5, stk. 1.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal sikre uvildighed i tilsynet.

Stk. 4. Tilsyn med det pædagogiske indhold skal føres med inddragelse af både kvalitative og kvantitative data, herunder skriftlig dokumentation fra tidligere tilsynsbesøg, jf. § 5 b, stk. 2, samt den løbende dialog med dagtilbuddet. Såfremt der tidligere har været iværksat et skærpet tilsyn med dagtilbuddet, og der eventuelt også har været udarbejdet en handleplan, jf. § 5 b, stk. 3-5, skal viden herfra i relevant omfang indgå i grundlaget for det enkelte tilsynsbesøg.

Stk. 5. Kommunen skal som led i tilsynsbesøget efter § 5, stk. 1, sidste pkt., gennemføre observationer i alle dagtilbud.

Stk. 6. Kommunen skal som led i tilsynsbesøget efter § 5, stk. 1, sidste pkt. indgå i dialog med lederen og medarbejdere.

§ 5 b. Kommunen skal efter et tilsyn med det pædagogiske indhold, jf. § 5, stk. 1, sidste pkt., indgå i dialog med lederen af dagtilbuddet om vurderingen af den pædagogiske kvalitet i læringsmiljøerne. Kommunen skal orientere forældrebestyrelsen om vurderingen af den pædagogiske kvalitet i læringsmiljøerne.

Stk. 2. Kommunen skal skriftligt dokumentere tilsynet med kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer. Den skriftlige dokumentation skal, i det omfang det er relevant, give konkrete anvisninger på opfølgende tiltag, som er drøftet med lederen af dagtilbuddet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal iværksætte skærpet tilsyn, hvis det vurderes, at den pædagogiske kvalitet i læringsmiljøerne eller andre forhold i dagtilbuddet giver anledning til bekymring.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal iværksætte skærpet tilsyn og udarbejde en handleplan, hvis det vurderes, at den pædagogiske kvalitet i læringsmil-

jørerne eller andre forhold i dagtilbuddet giver anledning til alvorlig bekymring. Skærpet tilsyn og handleplan skal iværksættes i umiddelbar forlængelse af, at de alvorligt bekymrende forhold er konstateret.

Stk. 5. Handleplanen skal udarbejdes i dialog med lederen og forældrebestyrelsen i det enkelte dagtilbud og skal beskrive, hvordan der skal arbejdes med at styrke den pædagogiske kvalitet i læringsmiljøerne eller andre forhold i dagtilbuddet, og hvordan der skal følges op herpå.«.

3. Efter § 19 indsættes:

»§ 19 a. Kommunalbestyrelsen skal sikre en normering i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner efter § 19, stk. 2-4, og puljeordninger efter §§ 102 og 103, som indebærer, at der minimum er ét pædagogisk personale pr. tre børn i alderssvarende daginstitutioner til 0-2 årige og ét pædagogisk personale pr. seks børn i alderssvarende daginstitutioner til 3-årige og indtil skolestart.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at børn under tre år indgår i normeringen efter stk. 1, så der er ét pædagogisk personale pr. tre børn frem til den 1. i måneden efter, at barnet er fyldt tre år.

Stk. 3. Normeringen efter stk. 1 og 2 i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner efter § 19, stk. 2-4, og puljeordninger efter §§ 102 og 103, skal opgøres som et årligt gennemsnit i kommunen.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at normeringen efter stk. 1 og 2 i privatinstitutioner efter § 19, stk. 5, mindst svarer til den gennemsnitlige normering i kommunen, jf. stk. 3.

Stk. 5. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om opgørelsesmetode for normeringen i daginstitutioner efter stk. 1 og 2.«.

4. I § 83, *stk. 2*, ændres »mindst 75 pct.« til: » mindst 71 pct.«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2022, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. § 1, nr. 3 og nr. 4 træder i kraft den 1. januar 2024.

Stk. 3. § 1, nr. 2, 3 og 4 finder ikke anvendelse for Helsingør Kommune og Rebild Kommune, der er omfattet af § 8 i lov nr. 880 af 12. maj 2021 om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet. For disse kommuner finder de hidtil gældende regler anvendelse indtil den 30. september 2024.

Endelig foreslås det, at minimumstilskudsprocenten til privat pasning til en privat pasningsordning nedsættes til 71 pct. Det kommende lovkrav om minimumsnormeringer er målrettet børn i daginstitutioner, og de afsatte midler vil således betyde mere pædagogisk personale i de kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner, puljeordninger og privatinstitutioner. Idet det kommunale minimumstilskud til privat pasning til en privat pasningsordning er reguleret med udgangspunkt i kommunens billigste budgetterede nettodriftsudgift pr. plads eksklusiv udgifter til støttepædagog i et dagtilbud til samme aldersgruppe er det i aftalen om minimumsnormeringer af 5. december 2020 aftalt at nedjustere den lovfastsatte procentsats for det kommunale minimumstilskud, så det afspejler, at private pasningsordninger ikke skal leve op til det kommende lovkrav om minimumsnormeringer.

Det foreslås, at kravet om minimumsnormeringer i daginstitutioner, herunder den foreslåede ændring af tilskudsprocenten til privat pasning til en privat pasningsordning, ikke vil skulle omfatte Rebild Kommune og Helsingør Kommune. Disse to kommuner er velfærdsaftalekommuner og dermed omfattet af lov nr. 880 af 12. maj 2021 om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet, som løber indtil den 30. september 2024. Forslaget indebærer, at Rebild Kommune og Helsingør Kommune vil blive omfattet af de nye krav fra den 1. oktober 2024, når velfærdsaftaleforsøget udløber.

3.2. Styrket tilsyn med dagtilbud

3.2.1. Gældende ret

Kommunalbestyrelsen har efter dagtilbudslovens § 3 a, stk. 1 ansvaret for dagtilbuddene.

Det følger af dagtilbudslovens § 5, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med indholdet af tilbuddene efter dagtilbudsloven og den måde, hvorpå opgaverne udføres.

Kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtelse retter sig både mod det indholdsmæssige i dagtilbuddene, samt på hvilken måde opgaverne udføres i dagtilbuddene. Herunder falder også tilsyn med de økonomiske forhold i dagtilbuddet, legepladssikkerhed, brandforhold, hygiejne, sundhed mv.

Kommunalbestyrelsen skal efter dagtilbudslovens § 5, stk. 2 endvidere fastsætte og offentliggøre rammerne for tilsynet.

Kommunalbestyrelsens pligt til at føre tilsyn omfatter kommunale og selvejende daginstitutioner, udliciterede daginstitutioner og privatinstitutioner efter dagtilbudslovens § 19, stk. 2-5, herunder enheder i daginstitutioner,

sprogstimuleringsstilbud i form af en plads i et dagtilbud 30 timer om ugen, jf. § 11, stk. 8, kommunal og privat dagpleje efter § 21, stk. 2 og 3, obligatoriske læringstilbud efter § 44 a, og puljeordninger efter §§ 101 og 102.

Kommunalbestyrelsen skal endvidere føre tilsyn med dagplejelignende private pasningsordninger og institutionslignende private pasningsordninger efter dagtilbudslovens §§ 78 og 79. Kommunen skal endvidere føre tilsyn med private pasningsordninger, hvor forældrene modtager et økonomisk tilskud til ordningen efter dagtilbudslovens § 80, stk. 1. Det følger af dagtilbudslovens § 81, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal godkende aftalen om privat pasning mellem forældrene og den private pasningsordning og føre løbende tilsyn med ordningen. Kommunalbestyrelsens løbende tilsyn med private pasningsordninger skal stå mål med tilsynet i et alderssvarende dagtilbud i kommunen.

Det er inden for de lovfastsatte krav op til den enkelte kommune at organisere og tilrettelægge tilsynet med tilbuddene i kommunen.

3.2.2 Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

Kommunernes tilsyn med dagtilbuddene spiller en central rolle for udviklingen af den pædagogiske kvalitet i læringsmiljøerne. Samtidig har kommunens tilsyn også til formål at kontrollere, at dagtilbuddene har den fornødne pædagogiske kvalitet og efterlever gældende lovkrav, herunder kravene i dagtilbudsloven, krav til brandsikkerhed, legepladssikkerhed mv.

Kommunens tilsyn med tilbuddene efter dagtilbudsloven er i dag overordnet reguleret. Dette giver stort rum for tilpasning af tilsynet til lokale forhold, herunder bl.a. lokale organiseringer af dagtilbudsområdet, rammer for dagtilbud mv. Dette indebærer imidlertid også en risiko for, at tilsynet på tværs af kommuner organiseres og prioriteres meget forskelligt, så tilsynet med dagtilbuddene ikke alle steder i tilstrækkelig grad bidrager til og understøtter den løbende kvalitetsudvikling af dagtilbuddene. Herudover er der også en risiko for, at tilsynet ikke opfanger og dermed reagerer på kritisable forhold, så kommunen dermed ikke har tilstrækkelig viden om de tilbud, som ikke har den nødvendige kvalitet.

Det er Børne- og Undervisningsministeriets vurdering, at den foreslåede ordning med nye minimumskrav til kommunernes tilsyn og etableringen af et statsligt rejsehold tilsammen vil kunne være betydningsfulde faktorer i forhold til at kunne øge den pædagogiske kvalitet i dagtilbuddenes læringsmiljøer.

Herudover er det ministeriets vurdering, at forslaget også vil styrke kommunernes myndighedsudøvelse i form af kontrol med, at dagtilbuddene efterlever relevante lovkrav, og at dagtilbuddene har den fornødne pædagogiske kvalitet.

Kommunerne vil med de aftalte minimumskrav fortsat have et stort kommunalt råderum for tilpasning af tilsynet til lokale forhold. De nye minimumskrav vil således udstikke en ramme, som samtidig er så fleksibel, at kommunerne har mulighed for at prioritere tilsynsressourcerne de steder, hvor der er størst behov.

De foreslåede styrkede krav til kommunernes tilsyn med dagtilbuddene vil ikke ændre ved ansvarsfordelingen, idet det fortsat er kommunalbestyrelsen, som har det fulde ansvar for dagtilbuddene.

3.2.3 Den foreslåede ordning

Det foreslås, at kommunernes tilsyn med dagtilbuddene styrkes ved, at der indføres nye lovgivningsmæssige minimumskrav til tilsyn med det pædagogiske indhold i daginstitutioner, herunder obligatoriske læringstilbud samt dagplejen og puljeordninger.

Den foreslåede styrkelse af tilsynet vil skulle have fokus på den pædagogiske praksis, herunder det pædagogiske personales interaktion med børnene mv, hvor denne praksis vil skulle ses og vurderes i sammenhæng med formålsbestemmelsen for dagtilbud.

Den foreslåede styrkelse af kommunernes tilsyn med det pædagogiske indhold i dagtilbuddene vil skulle indgå som et vigtigt led i at understøtte den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet i læringsmiljøerne, ligesom det foreslåede styrkede tilsyn også vil have til formål at styrke kommunens myndighedsudøvelse i form af kontrol med, at dagtilbuddene efterlever gældende lovkrav.

Det foreslås, at kommunens tilsyn med dagtilbuddene vil skulle ske med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag i den pædagogiske læreplan.

Herudover foreslås det, at kommunen skal føre både anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg, og at kommunen skal sikre uvildighed i tilsynet.

Det foreslås endvidere, at tilsynet med det pædagogiske indhold vil skulle føres med inddragelse af både kvalitative og kvantitative data, herunder

skriftlig dokumentation fra tidligere tilsynsbesøg og den løbende dialog, der har været med det konkrete dagtilbud.

Det foreslås, at kommunen skal gennemføre observationer i alle dagtilbud, og at kommunen under tilsynsbesøget vil skulle indgå i dialog med lederen og medarbejdere.

Herudover foreslås det, at kommunen efter hvert tilsynsbesøg vil skulle gå i dialog med lederen af dagtilbuddet om vurderingen af den pædagogiske kvalitet i læringsmiljøerne, ligesom det foreslås, at kommunen skal orientere forældrebestyrelsen om denne vurdering.

Det foreslås videre, at kommunen skriftligt skal dokumentere vurderingen af den pædagogiske kvalitet i læringsmiljøerne. Det foreslås herudover, at den skriftlige dokumentation, hvis det vurderes relevant, skal give konkrete anvisninger på opfølgende tiltag, som har været drøftet med lederen af det enkelte dagtilbud.

Det foreslås videre, at kommunalbestyrelsen vil skulle iværksætte skærpet tilsyn, hvis det vurderes, at den pædagogiske kvalitet i læringsmiljøerne eller andre forhold i tilbuddet giver anledning til bekymring. Det foreslås videre, at kommunalbestyrelsen skal iværksætte skærpet tilsyn samt udarbejde en handleplan, hvis det vurderes, at pædagogiske kvalitet i læringsmiljøerne eller andre forhold i tilbuddet giver anledning til alvorlig bekymring.

Endelig foreslås det, at kommunalbestyrelsen minimum hvert andet år skal udarbejde og offentliggøre en tilsynsrapport for de enkelte daginstitutioner og enheder i daginstitutioner og puljeordninger samt en samlet tilsynsrapport for dagplejen, som skal bidrage til gennemsigtighed med den pædagogiske kvalitet i dagtilbuddene i kommunen. Det foreslås endvidere, at det enkelte dagtilbud vil skulle offentliggøre tilsynsrapporten.

Det foreslås endvidere, at kommunalbestyrelsen skal beskrive og offentliggøre kommunens rammer for tilsynet, herunder hvordan kommunen anvender anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg, hvordan de sikrer uvildighed i tilsynet, hvordan de anvender observationer i tilsynet, grundlaget for og tilrettelæggelsen af iværksættelse af skærpet tilsyn og udarbejdelsen af en handleplan med henblik på opfølgning.

Kommunalbestyrelsens skal i henhold til gældende ret føre løbende tilsyn med private pasningsordninger, hvortil forældrene modtager tilskud efter dagtilbudslovens § 83, hvor det er et krav, at kommunalbestyrelsens tilsyn skal stå mål med tilsynet i et alderssvarende dagtilbud i kommunen. Det

foreslåede krav om at indføre minimumskrav til kommunens tilsyn med det pædagogiske indhold vil således medføre, at kommunens tilsyn med de private pasningsordninger ligeledes vil blive styrket.

Det foreslås, at de nye krav til kommunernes tilsyn med det pædagogiske indhold, herunder tilsynet med de fysiske rammer, der understøtter de pædagogiske læringsmiljøer, ikke vil skulle omfatte Rebild Kommune og Helsingør Kommune. Disse to kommuner er velfærdsaftalekommuner, som er omfattet af lov nr. 880 af 12. maj 2021 om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet, som løber indtil den 30. september 2024. Det foreslås, at Rebild Kommune og Helsingør Kommune vil blive omfattet af de nye krav til kommunernes pædagogiske tilsyn mv. fra den 1. oktober 2024, når velfærdsaftaleforsøget udløber.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget skønnes at have økonomiske konsekvenser for kommunerne. Konkret vil lovforslaget medføre kommunale merudgifter som følge af indførelsen af lovbundne minimumsnormeringer i daginstitutioner og styrkelsen af det kommunale tilsyn med dagtilbud.

Der er afsat 1.567,1 mio. kr. (2021-pl) i 2024 og frem til lovbundne minimumsnormeringer, idet lovbundne minimumsnormeringer kræver ansættelse af mere pædagogisk personale i 2024 og frem. Derudover er der afsat 30 mio. kr. (2021-pl) i 2022 og frem til en styrkelse af det kommunale tilsyn med dagtilbud.

Lovforslagets kommunaløkonomiske konsekvenser skal forhandles med kommunerne i henhold til Det Udvidede Totalbalanceprincip (DUT-princippet).

Lovforslaget vedrører ikke regionerne eller staten og har derfor ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for regionerne eller staten.

Det vurderes i øvrigt, at lovforslaget følger principperne for digitaliseringsklar lovgivning.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Forslaget kan have indirekte konsekvenser for de private pasningsordninger. Forslaget vil betyde, at det lovfastsatte minimumstilskud til privat pasning bliver nedjusteret, idet de private pasningsordninger ikke skal efterleve det foreslåede krav om minimumsnormeringer. Da tilskuddet til privat pasning er et minimumstilskud, vil det være op til den enkelte kommune at beslutte,

om de vil nedjustere det konkrete tilskud til pasningsordningerne i kommunen, så det afspejler, at de private pasningsordninger ikke skal leve op til minimumsnormeringer. Forslaget vil kunne betyde, at de private pasningsordninger i nogle kommuner vil kunne få et lavere tilskud.

Forslaget om minimumsnormeringer kan desuden få administrative konsekvenser for erhvervslivet. Det foreslåede krav om, at kommunalbestyrelsen vil skulle sikre, at privatinstitutioner opfylder samme normeringsniveau, som det gennemsnitlige niveau i kommunens egne daginstitutioner vil i lighed med i dag f.eks. kunne ske ved, at kommunen beder privatinstitutionen om at indsende dokumentation for dette hvert år.

De administrative konsekvenser for erhvervslivet vurderes dog at udgøre under 4 mio. kr., og kvantificeres derfor ikke.

Det er vurderingen, at principperne for agil erhvervsrettet regulering ikke er relevante.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

[Et udkast til lovforslag har perioden fra den 1. september 2021 til 24. september 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.]:

Børnerådet, Børne- og Kulturchefforeningen (BKF), Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Børnenes Bureau, Daginstitutionernes Landsorganisation (DLO), Danmarks Statistik, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Danske Handicaporganisationer (DH), Det Centrale Handicapråd, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig (DSSV), FOA – Fag og Arbejde, fobu, Forældrenes Landsorganisation (FOLA), KL, Landssammenslutningen af Foreninger for Selvstændige Børnepassere, Landsorganisationen Danske Daginstitutioner, Rådet for Børns Læring, Selveje Danmark og Spifo.

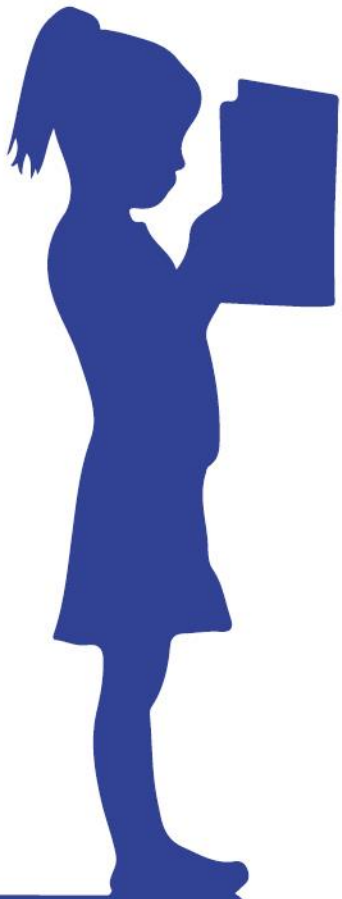

**Forslag til udmøntning af
lovforslag om tilsyn i Aarhus
Kommune**

Nuværende lovgivning §5a	Tilføjelser til lovgivning §5, 5a og b
<p><i>§ 5. Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med indholdet af tilbuddene efter denne lov og den måde, hvorpå opgaverne udføres, herunder at de mål og rammer, der er fastsat efter § 3, og rammer og eventuelle prioriterede indsatser fastsat efter § 3 a efterleves.</i></p> <p><i>Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre rammerne for tilsynet.</i></p> <p>Tilsyn med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legepladssikkerhed • Brandsikkerhed • Sundhed • Sikkerhed • Økonomi • Personaleomsætning/sygdom • APV 	<p>Kommunalbestyrelsen skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beskrive og offentliggøre hvordan tilsyn med det pædagogiske indhold tilrettelægges. • Tilsynet skal føres med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag • Tilsynet skal være uvildigt. • Tilsynet skal indeholde anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg, herunder dialog med ledere og medarbejdere. • Tilsynet skal baseres på kvantitative og kvalitative data. • Tilsynet skal indehold observationer. • På baggrund af tilsynet skal kvaliteten af læringsmiljøet vurderes skriftligt og dokumenteres. • Tilsynet skal give konkrete anvisninger på opfølgende tiltag. • Der skal udarbejdes en tilsynsrapport pr. enhed hvert 2. år. • Der skal udarbejdes en samlet tilsynsrapport for dagplejen hvert 2. år • Der iværksættes skærpet tilsyn ved bekymringer. • Handleplan ved alvorlige bekymringer. • Kommunens samlede tilsynsrapporter skal indgå i drøftelse af kvaliteten i byrådet.

Nationalt fastsatte krav og det lokale råderum i ny lovgivning om tilsyn

Tilsyn er et overbegreb, som består af de elementer, der stilles som minimumskrav

Nationalt fastsatte minimumskrav til lovforslaget med følgende centrale begreber og elementer (hvad):

- Pædagogisk indhold, observationer, anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg, tilsynsrapport på afdelingsniveau, skærpet tilsyn, handleplaner ved alvorlige bekymringer
- Tilsynet føres på afdelingsniveau og der offentliggøres en tilsynsrapport hvert andet år for hver afdeling

Lokalt råderum i kommunerne: (vi skal beslutte hvordan)

- Uvildighed, organisering, kadence, omfang, udfører

Nuværende praksis omkring tilsyn med det pædagogiske indhold i 6-byerne

I de øvrige 5 byer i 6-by-samarbejdet er tilsynet kendetegnet ved følgende:

- Central forankring i forvaltning
- Central tilsynsenhed
- Minimum 2 årig kadence
- Der gennemføres observationer
- Anmeldte tilsynsbesøg
- Offentlig tilgængelige tilsynsrapporter
- Procedure for skærpet tilsyn

I MBU er tilsynet med det pædagogiske indhold for nuværende forankret i ledelseslinjen. Seks årlige 1:1 ledelsesopfølgninger er eneste krav til systematik, kadence og indhold

Procesplan for udmøntning af lovgivning om tilsyn i Aarhus Kommune

	November	December	Januar	Februar	Marts	April + Maj + Juni
 <p>Beslutnings proces</p>	<p>9. november Rådmandsmøde</p>			<p>1. februar Rådmandsmøde</p>	<p>22. marts Rådmandsmøde</p>	<p>25. Maj – 8. juni Behandling i byråd</p>
 <p>Inddragelse af udvalget</p>	<p>24. november 2021 Orientering om lovforslag og proces i Børn og Unge</p>		<p>26. januar Introduktion til dagtilbudsområdet. Suppleret af uddybet orientering om lovgivning om tilsyn</p>	<p>9. februar 2022 Orientering og drøftelse af forslag til udmøntning forud for høring</p>	<p>30. marts 2022 Drøftelse af byrådsindstilling på baggrund af resultat af høring Drøftelse af budgettema</p>	<p>1. Juni 2022 Udvalgsbehandling mellem byrådsbehandlinger</p>
 <p>Møder i følgegruppe</p>		<p>9. december 2021 Drøftelse af udmøntning af elementer af lovforslaget</p>	<p>12. januar Kvalificering af forslag</p> <p>25. januar Kvalificering af endeligt forslag inden høring</p>			
 <p>Yderligere interessent-inddragelse</p>	<p>25. november Dagtilbudsledernetævrket</p>	<p>1. december Århus Forældreorg.</p> <p>14. december Handicaporganisationer</p>	<p>18. Januar Handicaporganisationer</p> <p>19. Januar Århus Forældreorg.</p> <p>25. Januar Dagtilbudsledernetværk</p>	<p>14. februar – 11. marts Høring</p>		

Pejlemærker for udarbejdelsen af første udkast til forslag til udmøntning i Aarhus Kommune

- Opfyldelse af lovens krav
- Ressourceneutral løsning (forslaget dækkes af DUT-midlerne)
- Balancering af kontrol og udviklingsperspektivet
 - Sammenhæng til kvalitetsopfølgning og læringssamtaler
 - Sammenhæng til løbende tilsyn i ledelseslinjen
 - Sammenhæng til visioner i Stærkere læringsfællesskaber og Aarhuskompasset

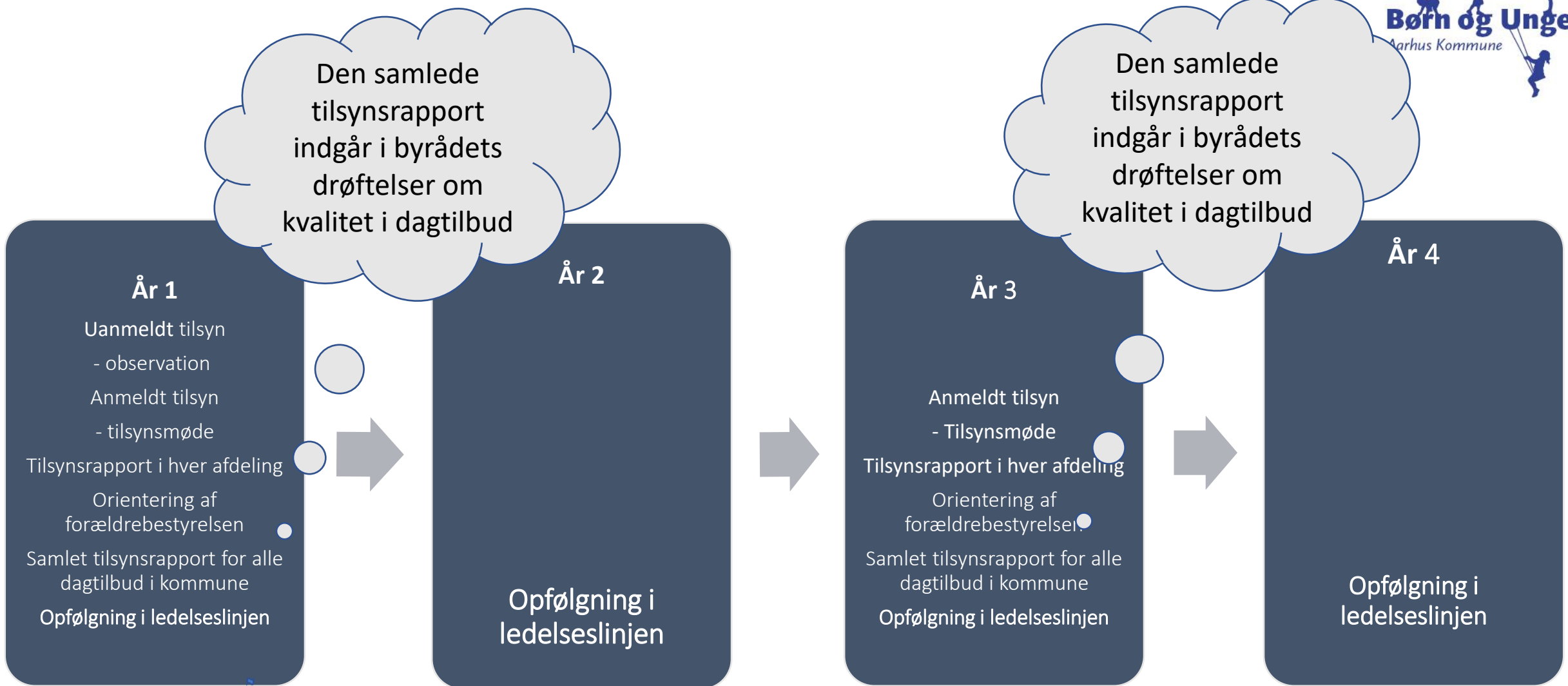
Tilsyn med det pædagogiske indhold i MBU jf. lovgivning om tilsyn §5, 5a og b

Elementer af tilsynet	Forankring
Løbende tilsyn med det pædagogiske indhold	I kommunale og selvejende dagtilbud i ledelseslinjen. I private dagtilbud i forvaltningen
Formaliseret tilsyn med det pædagogiske indhold jf. § 5a og b i alle afdelinger af kommunale, selvejende og private dagtilbud.	Forslag: I forvaltningen af tilsynskonsulenter
Formaliseret tilsyn med det pædagogiske indhold jf. § 5a i alle dagplejeafdelinger	Forslag: I forvaltningen af tilsynskonsulenter
Skærpet tilsyn jf. § 5a ved bekymringer og alvorlige bekymringer	Forslag: Samarbejde mellem tilsynskonsulenter i forvaltningen og Børn og Unge-cheferne i ledelseslinjen
Opfølgning på observationer og tilsyn jf. § 5a	Forslag: Opfølgning i ledelseslinjen på det formaliserede tilsyn systematiseres ved 1:1 samtaler ml. BU-chef og dagtilbudsleder og dagtilbudsleder og pædagogisk leder i kommunale dagtilbud I selvejende dagtilbud vil opfølgningen være mellem dagtilbudsleder og bestyrelsen I private dagtilbud vil opfølgningen være mellem dagtilbudsleder og bestyrelsen.

Nyt i MBU

Det formaliserede tilsyn i en 4 årig periode i MBU

Skærpet tilsyn

Forslag til udmøntning af uvildighed (Beslutningspunkter til byrådet)	 Lovgivningsmæssig og faglig begrundelse	Opmærksomhedspunkter	Nuværende tilsynspraksis i 6-byerne
<p>Uvildighed i tilsynet med det pædagogiske indhold sikres ved, at observationer og tilsynsmøde gennemføres af tilsynskonsulenter fra forvaltningen på et ensartet og systematisk grundlag.</p>	<p>Lovgivning</p> <p>Den tilsynsførende er i videst muligt omfang upartisk og kan forholde sig neutralt i forhold til det dagtilbud som den tilsynsførende skal vurdere.</p> <p>Tilsynet føres på et tydeligt grundlag.</p> <p>Flere personer, som fører tilsyn, og det ikke er den samme person, som har den løbende faglige sparring med det pågældende dagtilbud.</p> <p>Den tilsynsførende skal overholde de gældende habilitetsregler i forvaltningsloven.</p> <p>Faglig</p> <p>Hensigter i lovgivningen om upartiskhed.</p> <p>Ensartethed i observationer</p> <p>Ressourcetræk i forvaltningen versus ledelseslinjen.</p>	<p>Tilsynsførendes rolle</p> <p>At tilsynsførende ikke er samme person, som giver faglig sparring i distriktet.</p> <p>At tilsynsførende samarbejder tæt med BU-chef og dagtilbudsleder.</p> <p>Kendskab til uvildighedselementet i tilsynet</p> <p>Temaet uvildighed i tilsynet skal være kendt og kommunikeret tydeligt i ledelseslinjen og blandt medarbejderne.</p>	<p>Tilsynet med det pædagogiske indhold er for nuværende forankret centralt i de øvrige 5 byer</p>

<p>Forslag til udmøntning af uanmeldte tilsynsbesøg og observationer (Beslutningspunkter til byrådet)</p>	<p>Lovgivningsmæssig og faglig begrundelse</p>	<p>Opmærksomhedspunkter</p>	<p>Nuværende tilsynspraksis i 6 byerne</p>
<p>Det uanmeldte tilsynsbesøg foregår i form af en uanmeldt observation hvert 4. år i alle afdelinger i kommunale, selvejende og private dagtilbud og dagplejehjem</p>	<p>Lovgivning</p> <p>§ 5a Stk. 2. Tilsynet skal tilrettelægges, så der både foretages anmeldte og uanmeldte besøg i alle dagtilbud omfattet af § 5, stk. 1.</p> <p>Stk. 5. Kommunen skal som led i tilsynsbesøget efter § 5, stk. 1, sidste pkt., gennemføre observationer i alle dagtilbud.</p> <p>Faglig</p> <p>Uanmeldte besøg/observationer gør det muligt at observere kvaliteten i læringsmiljøet, og hvordan det er at være barn det pågældende sted på et uvilkaarligt og ikke planlagt tidspunkt.</p>	<p>Kendskab til grundlaget for observationer</p> <p>Det er væsentligt, at ledelse og medarbejdere kender grundlaget for observationer, selvom de foretages uanmeldt.</p> <p>Observatørens rolle</p> <p>Hensigten er, at observatøren påvirker læringsmiljøet så lidt som muligt og at dagtilbud og dagpleje kender deres rolle under observationen.</p> <p>Relevant data fra uanmeldte tilsynsbesøg</p> <p>Data fra uanmeldte observationer skal være relevant til det anmeldte tilsynsbesøg, hvor de drøftes. Dvs. at observationen foregår i perioden frem mod det anmeldte tilsynsbesøg.</p>	<p>I øjeblikket føres der faste uanmeldte tilsyn i 3 af de øvrige byer som en del af deres tilsynsmodel. Der laves uanmeldte tilsynsbesøg ved bekymringer i alle øvrige 5 byer.</p>

Forslag til udmøntning af observationer (uddybet) (Beslutningspunkter til byrådet)	Lovgivningsmæssig og faglig begrundelse	Opmærksomhedspunkter	Nuværende tilsynspraksis i 6-byerne
<p>Observationer foregår både i den 2 årige tilsynskadence samt ved alvorlige bekymringer, der giver anledning til skærpet tilsyn.</p> <p>Der vælges et observationsredskabet, som skal understøtte, at observationen foregår systematisk på ensartet og forskningsmæssigt valideret grundlag.</p> <p>Observationerne retter sig mod alle børn, herunder både børn i vuggestue- og børnehavealderen samt børn med behov for en særligt tilrettelagt praksis.</p> <p>Der observeres i tre timer. Vurderingen af kvaliteten af læringsmiljøerne pba af observationen dokumenteres skriftligt.</p>	<p>Lovgivning §5 Stk. 5. Kommunen skal som led i tilsynsbesøget efter § 5, stk. 1, sidste pkt., gennemføre observationer i alle dagtilbud.</p> <p>Faglig Observationen foregår med afsæt i hele det pædagogiske grundlag. Observationen foretages 360 grader rundt i det pædagogiske læringsmiljø.</p> <p>Uvildigheden sikres ved at observationerne foretages på et ensartet, systematisk grundlag.</p> <p>Læringsmiljøer for både vuggestue- og børnehavebørn vurderes.</p>	<p>Kriterier til observationsredskabet Valideret forskningsmæssigt.</p> <p>Tydelig kobling til læreplan og det pædagogiske grundlag.</p> <p>Redskabet skal være pålideligt og valideret uanset observatør</p> <p>Meningsfulde data Observationsredskabet skal generere data, som ledere og medarbejdere meningsfuldt kobler sig til.</p> <p>Kvantitative og kvalitative data Observationsredskabet skal generere begge typer data.</p>	<p>I de 5 byers nuværende tilsynspraksis er der observationer i alle dagtilbud</p>

Forslag til udmøntning af anmeldte tilsynsbesøg (Beslutningspunkter til byrådet)	Lovgivningsmæssig og faglig begrundelse	Opmærksomhedspunkter	Nuværende tilsynspraksis i 6-byerne
<p>Det anmeldte tilsynsbesøg foregår hvert 2. år. på et tilsynsmøde i alle afdelinger.</p> <p>Afsæt/data for drøftelser på det anmeldte besøg er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Basisoplysninger om enheden</i> • Dokumentation fra observationen i læringsmiljøet/data fra opfølgning på observationen (kvantitative og kvalitative data) • Opfølgning på tidligere tilsyn. <p>Deltagere på tilsynsbesøget er dagtilbudsleder, pædagogisk leder, medarbejderrepræsentant/er og tilsynskonsulenten. I selvejende dagtilbud deltager bestyrelsen.</p> <p>Skærpet tilsyn: Hvis tilsynet giver anledning til bekymring, bedes dagtilbudsledelsen udarbejde en redegørelse og der peges på konkrete tiltag til udbedring af bekymringen i. Herefter følges op i ledelseslinjen.</p>	<p><u>Lovgivning</u></p> <p>§ 5a Stk. 2. Tilsynet skal tilrettelægges, så der både foretages anmeldte og uanmeldte besøg i alle dagtilbud omfattet af § 5, stk. 1.</p> <p>Stk. 4. Tilsyn med det pædagogiske indhold skal føres med inddragelse af både kvalitative og kvantitative data</p> <p>Stk. 6. Kommunen skal som led i tilsynsbesøget efter § 5, stk. 1, sidste pkt. indgå i dialog med lederen og medarbejdere.</p>	<p>Tidsramme for tilsynsmøder</p> <p>Tidsramme for anmeldte tilsynsbesøg, herunder om det anmeldte tilsynsbesøg skal have samme tidsramme i alle afdelinger og dagplejen?</p> <p>Anmeldt tilsyn i afdelinger med dagpleje</p> <p>Om der skal være et selvstændigt anmeldt tilsyn i de dagtilbud, som har dagplejeafdelinger?</p> <p>Basisoplysninger</p> <p>Valg af basisoplysninger om enheden? Skal den tilsynsførende følge op på basisoplysninger eller sker det i ledelseslinjen?</p>	<p>Der foretages anmeldte tilsynsbesøg i øvrige 5 byer for nuværende.</p>

**Forslag til udmøntning
 af tilsynsrapport
 (Beslutningspunkter til byrådet)**

Lovgivningsmæssig og faglig begrundelse

Opmærksomhedspunkter

Der udarbejdes en tilsynsrapport hvert 2. år på baggrund af både uanmeldt og anmeldt tilsynsbesøg. Tilsynsrapporterne for hver afdeling offentliggøres på dagtilbuddets hjemmeside.

Tilsynsrapporten indeholder:

1. Oplysninger fra basistilsynet
2. Sammenfatning på baggrund af observationer og opfølgning på observationer
3. Konklusioner og anbefalinger til tiltag til forbedringer af læringsmiljøet, herunder anbefalinger til tiltag ved bekymringer og skærpet tilsyn
4. Opfølgning på tidligere tilsynsbesøg

Lovgivning

§ 5b Stk. 2. Kommunen skal **skriftligt dokumentere tilsynet med kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer**. Den skriftlige dokumentation skal, i det omfang det er relevant, **give konkrete anvisninger** på opfølgende tiltag, som er **drøftet med lederen** af dagtilbuddet.

§ 5 Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal som minimum hvert andet år offentliggøre en **tilsynsrapport** for alle daginstitutioner efter § 19, stk. 2-5, og puljeordninger efter §§ 101 og 102. For daginstitutioner med flere enheder efter § 19, stk. 6, skal der **minimum hvert andet år offentliggøres en tilsynsrapport for hver enhed**.

Tilsynsrapporter i dagplejen

På hvilket niveau skal tilsynsrapporter for dagplejen udarbejdes?
 Dagplejeafdeling?

Tilsynsrapport versus dokumentation fra observationen

Dokumentation fra observation og tilsynsrapport er ikke det samme

Der udarbejdes lokale tilsynsrapporter med nuværende praksis i de øvrige 5 byer.

Forslag til udmøntning af opfølgning på tilsyn (Beslutningspunkt til byrådet)	 Lovgivningsmæssig og faglig begrundelse	Opmærksomhedspunkter	Nuværende tilsynspraksis i 6-byerne
<p>Hvis tilsynet ikke giver anledning til bekymringer eller alvorlige bekymringer følges der op med dialog på tilsynsrapporten på to niveauer i ledelseslinjen:</p> <p>1:1 dagtilbudsleder og pædagogisk leder</p> <p>1:1 dagtilbudsleder & Bu-chef</p> <p>Data fra hele dagtilbuddets tilsynsrapporter er en del af datagrundlaget for læringsamtalen.</p>	<p>Lovgivning</p> <p>5 b. Kommunen skal efter et tilsyn med det pædagogiske indhold, jf. § 5, stk. 1, sidste pkt., indgå i dialog med lederen af dagtilbuddet om vurderingen af den pædagogiske kvalitet i læringsmiljøerne.</p> <p>Kommunen skal orientere forældrebestyrelsen om vurderingen af den pædagogiske kvalitet i læringsmiljøerne.</p> <p>Faglig</p> <p>Opfølgningen er afgørende mhp at understøtte, at tilsynet fører til faglig udvikling og dermed har et udviklingsperspektiv, der skaber værdi for medarbejder og børn.</p>	<p>At tilsynet har et udviklingsperspektiv</p> <p>At opfølgningen understøtter, at tilsynet har et udviklingsperspektiv, og er meningsfuld for ledelse og medarbejdere, så den fører til arbejdet med kvaliteten i læringsmiljøet frem mod næste tilsyn</p> <p>Opfølgning i selvejende og private dagtilbud</p> <p>Data fra tilsynet i læringsamtalen, når læringsamtalen er på dagtilbudsniveau og tilsynet på afdelingsniveau</p>	<p>Der er forskellig praksis ift opfølgning i de 5 øvrige byers nuværende tilsynsmodeller.</p>

Forslag til udmøntning af skærpet tilsyn ved bekymring (Beslutningspunkt til byrådet)	 Lovgivningsmæssig og faglig begrundelse	 Opmærksomhedspunkter/ dilemmaer	 Nuværende tilsynspraksis i 6-byerne
<p>Når der opstår bekymringer uden for det systematiske, formaliserede tilsyn, bedes den lokale ledelse om en kort redegørelse for sagens forhold. På baggrund af redegørelsen vurderes opfølgning på sagen i et samarbejde mellem dagtilbudsleder, bu-chef og tilsynskonsulent. F.eks. kan det besluttes at gennemføre et opfølgende tilsynsmøde mellem pædagogisk leder, dagtilbudsleder, tilsynskonsulent og evt. medarbejdere. På mødet aftales evt. tiltag, som iværksættes lokalt.</p> <p>Der følges der op på bekymringen og tiltagenes effekt i det løbende tilsyn i ledelseslinien.</p>	<p>Lovgivning</p> <p>§5b stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal iværksætte skærpet tilsyn, hvis det vurderes, at den pædagogiske kvalitet i læringsmiljøerne eller andre forhold i dagtilbuddet giver anledning til bekymring.</p>	<p>Beskrivelse af, hvad der kan udløse bekymringer f.eks. observationer i læringsmiljøet, forældrehenvendelser, bekymring i ledelseslinjen, højt sygefravær</p> <p>Understøttelse af faglig udvikling</p> <p>Sondring ml. bekymringer og alvorlige bekymringer</p> <p>Fælles forståelse af sondringen mellem bekymringer og alvorlige bekymringer.</p>	<p>Der er forskellig praksis ift. skærpet tilsyn i de andre 5 byer.</p> <p>3 af byerne beskriver deres praksis omkring iværksættelse af skærpet tilsyn.</p>

Forslag til udmøntning af skærpet tilsyn ved alvorlig bekymring (Beslutningspunkter til byrådet)	Lovgivningsmæssig og faglig begrundelse	Opmærksomhedspunkter	Nuværende tilsynspraksis i 6-byerne
<p>Ved en alvorlig bekymring gennemføres et opfølgende tilsynsmøde med deltagelse fra dagtilbudsleder, pædagogiske leder, medarbejder og tilsynskonsulent. På mødet udarbejdes en handleplan med konkrete aftaler om tiltag, opfølgning og evaluering af tiltagene.</p> <p>Børn og ungechefen godkender handleplanen.</p> <p>Det skærpede tilsyn afsluttes med en observation og et tilsynsmøde. Hvis den alvorlige bekymring ikke er forbedret inden for aftalt periode, gennemføres et ekstraordinært tilsynsmøde med deltagelse fra BU-chefen.</p>	<p>Lovgivning</p> <p>§ 5b Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal iværksætte skærpet tilsyn og udarbejde en handleplan, hvis det vurderes, at den pædagogiske kvalitet i læringsmiljøerne eller andre forhold i dagtilbuddet giver anledning til alvorlig bekymring. Skærpet tilsyn og handleplan skal iværksættes i umiddelbar forlængelse af, at de alvorligt bekymrende forhold er konstateret.</p> <p>Stk. 5. Handleplanen skal udarbejdes i dialog med lederen og forældrebestyrelsen i det enkelte dagtilbud.</p> <p>Faglig</p> <p>Opfølgningen på skærpet tilsyn ved alvorlig bekymring er afgørende for at sikre, at dagtilbuddet lever op til lovgivningen og serviceniveauet i MBU.</p>	<p>Beskrivelse af, hvad der kan udløse bekymringer f.eks. observationer i læringsmiljøet, forældrehenvendelser, bekymring i ledelseslinjen, højt sygefravær</p> <p>Sondring ml. bekymringer og alvorlige bekymringer</p> <p>Fælles forståelse af sondringen mellem bekymringer og alvorlige bekymringer.</p> <p>Offentliggørelse af rapport med alvorlig bekymring</p>	<p>Der er forskellig praksis ift. skærpet tilsyn i de andre 5 byer.</p> <p>3 af byerne beskriver deres praksis omkring iværksættelse af skærpet tilsyn.</p>

Forslag til udmøntning af orientering til dagtilbudsbestyrelser (Beslutningspunkter til byrådet)	Lovgivningsmæssig og faglig begrundelse	Opmærksomhedspunkter	Nuværende tilsynspraksis i 6-byerne
<p>Tilsynskonsulenten orienterer en gang hvert 2. år dagtilbudsbestyrelsen om resultatet af tilsynet på et møde</p>	<p>Lovgivning</p> <p>5 b. Kommunen skal orientere forældrebestyrelsen om vurderingen af den pædagogiske kvalitet i læringsmiljøerne.</p> <p>Faglig</p> <p>Bestyrelsen er involveret i vurderingen af den faglige kvalitet i læringsmiljøerne.</p>	<p>Involvering på meningsfuld måde</p> <p>Overvejelser om involvering på en meningsfuld måde</p> <p>Hvilke rum inviteres bestyrelsen ind i</p>	<p>Der er forskellig praksis i de 5 byer ift involvering af forældrebestyrelser.</p> <p>Det fremgår, at repræsentanter fra bestyrelsen deltager på tilsynsmøder.</p>

Opsummering af forslag om udmøntning af lov om tilsyn

Uvildighed i tilsynet	Uvildighed i tilsynet med det pædagogiske indhold sikres ved, at observationer og tilsynsmøde gennemføres af tilsynskonsulenter fra forvaltningen på et ensartet og systematisk grundlag.
Uanmeldte tilsynsbesøg og observationer	<p>Det uanmeldte tilsynsbesøg foregår i form af en uanmeldt observation hvert 4. år i alle afdelinger i kommunale, selvejende og private dagtilbud. I integrerede institutioner gennemføres en observation både i vuggestue og børnehave.</p> <p>Det uanmeldte tilsynsbesøg, i form af observationer i dagplejen, foregår i alle dagplejehjem hvert 4. år</p>
Observationer, uddybet	<p>Observationer foregår både i den 4 årige tilsynskadence samt ved alvorlige bekymringer, der giver anledning til skærpet tilsyn. Der vælges et observationsredskabet, som skal understøtte, at observationen foregår systematisk på ensartet og forskningsmæssigt valideret grundlag.</p> <p>Observationerne retter sig mod alle børn, herunder både børn i vuggestue- og børnehavealderen samt børn med behov for en særligt tilrettelagt praksis.</p> <p>Der observeres i tre timer. Vurderingen af kvaliteten af læringsmiljøerne pba af observationen dokumenteres skriftligt.</p>
Det anmeldte tilsynsbesøg	<p>Det anmeldte tilsynsbesøg foregår hvert 2. år. på et tilsynsmøde i alle afdelinger.</p> <p>Afsæt/data for drøftelser på det anmeldte besøg er:</p> <ul style="list-style-type: none"> basisoplysninger om enheden (kvantitative data) dokumentation fra observationen i læringsmiljøet (kvantitative og kvalitative data) opfølgning på tidligere tilsyn. <p>Deltagere på tilsynsbesøget er dagtilbudsleder, pædagogisk leder, medarbejderrepræsentant/er og tilsynskonsulenten.</p>
Tilsynsrapporter	<p>Der udarbejdes en tilsynsrapport hvert 2. år på baggrund af både uanmeldt og anmeldt tilsynsbesøg.</p> <p>Tilsynsrapporterne for hver afdeling offentliggøres på dagtilbuddets hjemmeside.</p> <p>Tilsynsrapporten indeholder: Oplysninger fra basistilsynet, sammenfatning på baggrund af observationer, konklusioner og anbefalinger til tiltag til forbedringer af læringsmiljøet og opfølgning på tidligere tilsynsbesøg.</p>

Opsummering af forslag til udmøntning af lov om tilsyn

Opfølgning på tilsynet	<p>Hvis tilsynet ikke giver anledning til bekymringer eller alvorlige bekymringer følges der op med dialog på tilsynsrapporten på to niveauer i ledelseslinjen:</p> <p>1:1 dagtilbudsleder og pædagogisk leder 1:1 dagtilbudsleder & Bu-chef</p> <p>Data fra hele dagtilbuddets tilsynsrapporter er en del af datagrundlaget for læringssamtalen.</p>
Involvering af forældrebestyrelser	<p>Tilsynskonsulenten orienterer en gang hvert 2. år dagtilbudsbestyrelsen om resultatet af tilsynet på et møde</p>
Skærpet tilsyn ved bekymring	<p>Når der opstår bekymringer uden for det systematiske, formaliserede tilsyn, bedes den lokale ledelse om en kort redegørelse for sagens forhold. På baggrund af redegørelsen vurderes opfølgning på sagen et samarbejde mellem dagtilbudsleder, bu-chef og tilsynskonsulent. F.eks. kan det besluttes at gennemføre et opfølgende tilsynsmøde mellem pædagogisk leder, dagtilbudsleder, tilsynskonsulent og evt. medarbejdere.</p> <p>På mødet aftales evt. tiltag, som iværksættes lokalt.</p> <p>Der følges der op på bekymringen og tiltagenes effekt i det løbende tilsyn i ledelseslinjen</p>
Skærpet tilsyn ved alvorlig bekymring	<p>Ved en alvorlig bekymring gennemføres et opfølgende tilsynsmøde med deltagelse fra dagtilbudsleder, pædagogiske leder, medarbejder og tilsynskonsulent. På mødet udarbejdes en handleplan med konkrete aftaler om tiltag, opfølgning og evaluering af tiltagene.</p> <p>Børn og ungechefen godkender handleplanen.</p> <p>Det skærpede tilsyn afsluttes med en observation og et tilsynsmøde. Hvis den alvorlige bekymring ikke er forbedret inden for aftalt periode, gennemføres et ekstraordinært tilsynsmøde med deltagelse fra BU-chefen.</p>

Overblik over ramme omkring pædagogisk tilsyn i 6-by regi

Den lovgivningsmæssige ramme om tilsynet er Dagtilbudslovens § 5. "Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med indholdet af tilbuddene efter denne lov og den måde, hvorpå opgaverne udføres, herunder at de mål og rammer, der er fastsat efter § 3, og rammer og eventuelle prioriterede indsatser fastsat efter § 3 a efterleves. Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre rammerne for tilsynet".

Nedenfor er en indledende beskrivelse af organiseringen af tilsynet i 6-by regi. Den uddybes ultimo november/primo december på møde med repræsentanter fra 6-byerne.

Overblik udarbejdet på baggrund af offentliggjorte rammer omkring tilsynet på kommunernes hjemmesider

Temaer	Aarhus	København	Aalborg	Odense	Esbjerg	Randers
Hvor ligger tilsynet	I Ledelseslinjen for kommunale og selvejende dagtilbud. I Børn og Ungeforvaltningen for private dagtilbud	I Børne og Ungdomsforvaltningen med samme ramme for kommunale, selvejende og private dagtilbud.	I Familie og beskæftigelsesforvaltningen med samme ramme for kommunale, selvejende og private dagtilbud	I ledelseslinjen og Børn og Ungeforvaltningen med samme ramme for kommunale og selvejende dagtilbud og en anden for private dagtilbud.	I Børne og Kulturforvaltningen med samme ramme for kommunale, selvejende og private dagtilbud	I Børn og skoleforvaltningen med samme ramme for kommunale, selvejende og private dagtilbud
Hvem udfører tilsynet	Ledelsen i kommunale og selvejende dagtilbud. Tilsynskonsulent fra forvaltningen i private pasningsordninger og dagtilbud.	Pædagogiske Konsulenter tilknyttet dagtilbuddene.	Konsulenter fra En central tilsynsenhed.	Det løbende tilsyn føres af institutionslederen i området. En konsulent fra forvaltningen deltager på tilsynsmøde med fast kadence	Konsulenter fra en tilsynsenhed og pædagogiske ledere i alle dagplejehjem.	Konsulenter fra Børn og skoleforvaltningen og dagplejepædagoger i dagplejen
Anmeldt og uanmeldt tilsyn	Det er op til lederen i kommunale og selvejende dagtilbud. Der er både anmeldte og uanmeldte tilsyn i private dagtilbud.	Der er et anmeldt tilsynsbesøg og en forudgående anmeldt observation og tilsynsmøder i alle afdelinger.	Der er et anmeldt tilsynsmøde og en uanmeldt observation forud tilsynsmødet.	Tilsynsmødet er anmeldt.	Der føres både anmeldte og uanmeldte tilsyn i både kommunale, selvejende og private dagtilbud.	Der er anmeldte tilsynsbesøg bestående af observationer og tilsynsmøder i alle afdelinger.
Frekvens	Løbende I de kommunale og selvejende dagtilbud. I en 2-årig kadence er der skiftevist uanmeldt og anmeldt tilsyn i de private dagtilbud	Hvert år.	Hvert 2. år bortset fra private dagtilbud, hvor det er hvert år.	Hvert 2. år bortset fra private dagtilbud, hvor det er hvert år.	Indenfor en 1 ½ årig ramme skal der både være et uanmeldt og anmeldt tilsyn.	Hvert 2. år
Observationer	Det er op til ledelsen i kommunale og selvejende dagtilbud. I private dagtilbud er der observationer ud fra en fastlagt ramme.	Der er anmeldte observationer hvert år ud fra en fastlagt ramme forud tilsynsmødet.	30-45 min uanmeldt i perioden op til tilsynsmødet Ud fra fastlagt ramme	I kommunale og selvejende dagtilbud gennemfører ledere og medarbejdere observationer hos hinanden hvert 2. år i forbindelse med en læringsmiljøvurdering. I private dagtilbud gennemfører forvaltningen en observation hvert år.	Der er observationer på det uanmeldte tilsyn ud fra en fastlagt ramme.	Der er observationer ud fra en fastlagt ramme forud tilsynsmødet.
Tilsyns-Rapport.	- Tilsynsrapporter er på de private dagtilbuds hjemmesider.	Der udarbejdes en tilsynsrapport hvert år, som offentliggøres på dagtilbuddenes hjemmesider.	Der udarbejdes en tilsynsrapport, der offentliggøres af tilsynsenheden på Aalborg kommunes hjemmeside.	Der udarbejdes en tilsynsrapport, der offentliggøres af tilsynsenheden på Odense kommunes hjemmeside.	Der udarbejdes en ramme for en rapport for begge typer tilsyn, som offentliggøres på dagtilbuddenes hjemmesider.	Der udarbejdes en tilsynsrapport hvert 2. år, som offentliggøres på dagtilbuddenes hjemmesider.
Skærpet tilsyn	Der er en ramme i private dagtilbud.	Der er en ramme for skærpet tilsyn.	Der er en ramme for skærpet tilsyn.	Det fremgår ikke af hjemmesiden	Der er en ramme for skærpet tilsyn.	Det fremgår ikke af hjemmesiden

Punkt 3: Introduktion til skoleområdet for Børn og Unge- udvalget (OKJ)

Tid: 15 min. Deltagere: Mette Søberg, Karina Corneliusen og Jens Møller Hald

Beslutningsmemo

20. december 2021

Side 1 af 3

Emne **Introduktion til skoleområdet på Børn og Unge-udvalgsrådsmøde den 12. januar 2022**
Til Rådmandsmøde den 4. januar 2022

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat punktet på dagsorden med henblik på stillingtagen til udkast til materiale til introduktion til skoleområdet på Børn og Unge-udvalgsrådsmøde den 12. januar 2022.

Som et led i det nye Børn og Unge-udvalgs introduktionsprogram er det besluttet, at alle udvalgsrådsmøder i første halvår af 2022 starter med en introduktion til et udvalgt emne/område.

På udvalgsrådsmødet den 12. januar 2022 er der dagsordensat et introtema om skoleområdet.

Introduktionerne skal give udvalgsmedlemmerne et overordnet overblik over et emne eller område og bidrage til at klæde udvalgsmedlemmerne på, så de kan behandle budgettemaerne, byrådsindstillingerne og de øvrige sager der knytter sig til emnet.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles:

- At udkast til baggrundsnotat og slides til introtema om skoleområdet godkendes.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Ifølge opdraget skal introduktionerne bestå af et oplæg om emnet på udvalgsrådsmødet og et orienterende skriftligt materiale i almindelig notatform. Der skal være fokus på bl.a. organisering, rammer, nøgletal, overordnede tema-tikker mv.

Oplægget

Der er udarbejdet udkast til slides til punktet, som indleder med en kort introduktion til skoleområdet i Aarhus med reference til baggrundsnotatet. Dernæst gennemgås eksempler på politiske temaer og forslag fra det afgående byråd/udvalg. Dernæst gennemgås eksempler på aktuelle sager, som rækker ind i den nye byråds- og udvalgsperiode. Hensigten med det mundtlige oplæg er at fokusere på eksempler på, hvordan der er truffet politiske beslutninger i Byrådet vedrørende skoleområdet, bl.a. på baggrund af debatter i udvalget.

Skole

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44

Direkte telefon: 23 38 01 33

Direkte e-mail:
jemol@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Jens Møller Hald

20. december 2021

Side 2 af 3

Disposition for oplæg for udvalget (10-15 min):

1. Skoleområdet i Aarhus – hvordan ser det ud?
 - Kort intro med faktuel information. Se også baggrundsnotatet.
2. Eksempler på politiske fokusområder
 - Nedslag på politiske sager og forslag fra det afgående byråd/udvalg.
3. Eksempler på aktuelle sager og temaer
 - Nedslag på sager og temaer, der rækker ind i den nye byråds/udvalgsperiode.

Baggrundsnotatet

Der er udarbejdet et udkast til et baggrundsnotat, der tænkes som en overvejende faktuel introduktion til skoleområdet. Notatet rummer bl.a. beskrivelser af bagtæppet og rammerne for drift af skolerne, overblik over skolestrukturen samt aktuelle nøgletal og resultater fra 2021.

Notatet skal ikke ses som udtømmende for de enkelte indholdselementer, men beskrivelserne kan tjene som et overblik, der kan give inspiration til at dykke nærmere ned i emnerne.

Bemærk, at der af plads- og prioriteringshensyn er foretaget nogle valg og fravalg. Skoleområdet er et stort og komplekst område, og der kan ikke meningsfuldt introduceres til alle aspekter i et forholdsvis kort notat. Fx omfatter notatet ikke beskrivelser af bygningsforhold og fysiske rammer.

Disposition for baggrundsnotatet om skoleområdet:

1. Styring og overordnede rammer
 - Folkeskoleloven og skolestyrelsesvedtægten
 - Byrådets ansvar og kompetencer
 - Skoleleders ansvar og kompetencer
 - Skolebestyrelsens ansvar og kompetencer
2. Værdigrundlag for skolerne
 - Folkeskolens formålsparagraf
 - Børne- og ungepolitikken
 - Lokale værdiregelsæt og principper
3. Aarhusaftalen
 - Formålet med Aarhusaftalen
 - Om aftalens bilag 1
4. Skolestruktur og organisering
 - Overordnet skolestruktur
 - Skolernes organisering

20. december 2021

Side 3 af 3

5. Nøgletal på skoleområdet
 - Elevtal
 - Børn i SFO
 - Klassekvotient
 - Egenskoleandel
 - Privatskoleandel

6. Økonomiske rammer
 - Budgetter og tildelingsmodel
 - Princip om decentralisering

7. Faglig udvikling og trivsel
 - Generelt om resultaterne
 - Karaktergennemsnit
 - Overgang til ungdomsuddannelse
 - Elevernes trivsel
 - Elevfravær

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

-

5. Videre proces og kommunikation

-

Forklæde

20. december 2021

Side 1 af 1

Introduktion til skoleområdet

Til: Børn og Unge-udvalget

Udvalgsmøde: 12. januar 2022

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

1. Baggrund

Som et led i det nye Børn og Unge-udvalgs introduktionsprogram, er det besluttet, at alle udvalgsmøder i første halvår af 2022 starter med en introduktion til et udvalgt emne/område

På udvalgsmødet den 12. januar 2022 er der dagsordensat et introtema om skoleområdet.

Introduktionen skal give udvalgsmedlemmerne et overordnet overblik, som giver de bedst mulige forudsætninger for at behandle budgettemaer, byrådsindstillinger og de øvrige sager der knytter sig til skoleområdet.

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 23 38 01 33

Direkte e-mail:
jemol@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Jens Møller Hald

2. Forberedelse til mødet

Der er vedlagt et baggrundsnotat med en generel introduktion til skoleområdet. Notatet rummer bl.a. beskrivelser af grundlaget og rammerne for drift af skolerne, overblik over skolestrukturen samt aktuelle nøgletal og resultater.

Notatet skal ikke ses som udtømmende for de enkelte områder, men beskrivelserne kan tjene som et overblik, der kan give inspiration til fremadrettet at dykke nærmere ned i emnerne.

3. På mødet

Disposition for punktet om introtema om skoleområdet:

- Oplæg om skoleområdet ved Pædagogik, Undervisning og Fritid (PUF) ca. 10-15 min
- Herefter er der mulighed for spørgsmål fra udvalgsmedlemmerne.

Bilag

Som bilag er der vedlagt:

- Powerpointpræsentation til punktet
- Baggrundsnotat om generel introduktion til skoleområdet 2021/22.

Introduktionstema: Skoleområdet

Børn og Unge-udvalget den 12. januar 2022

Oplæggets indhold

1. Skoleområdet i Aarhus – hvordan ser det ud?
 - Kort intro med faktuel information. Se også baggrundsnotatet.
2. Eksempler på politiske fokusområder
 - Nedslag på politiske sager og forslag fra det afgående byråd/udvalg.
3. Eksempler på aktuelle sager og temaer
 - Nedslag på sager/temaer, der rækker ind i den nye byråds/udvalgsperiode.

1. Skoleområdet i Aarhus – hvordan ser det ud?

Skoleområdet i Aarhus

- 45 almene folkeskoler
- 2 specialskoler (Langagerskolen og Stensagerskolen)
- Særlige skoletilbud: Netværksskolen, Kaløvigskolen, Fokusskolen og Sygehusundervisningen
- SFO-tilbud fra 0.-3. klassetrin. Morgenpasning i 4. klasse.
- Valgfrit 10. klasses tilbud, som pt findes på tre værtsskoler (Rundhøjskolen, Tranbjergskolen, Vestergårdsskolen)
- Derudover findes der 16 frie grundskoler i Aarhus.

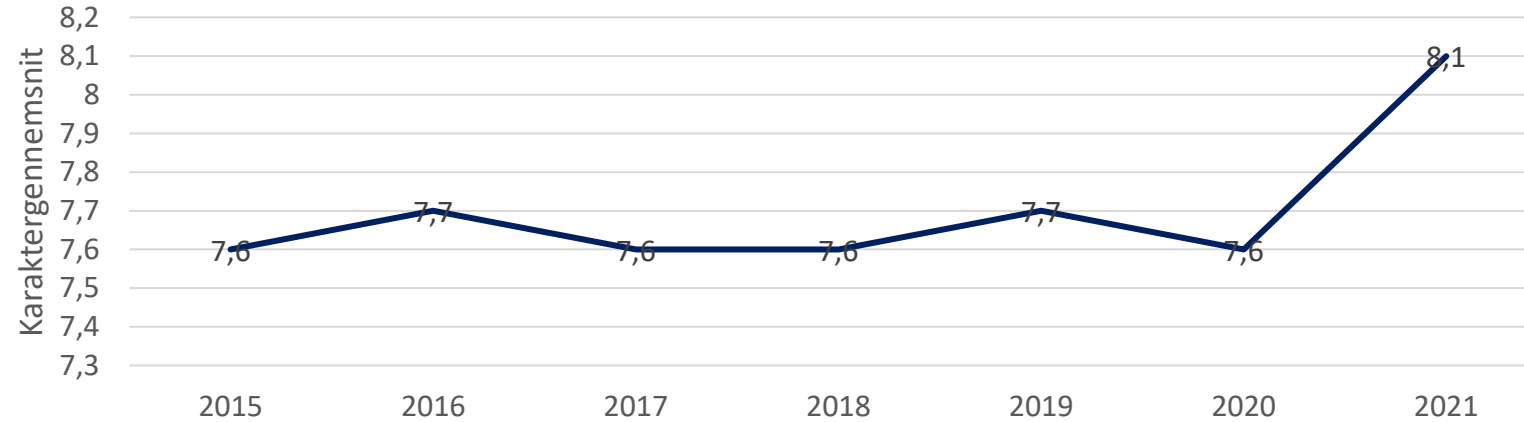
Nøgletal

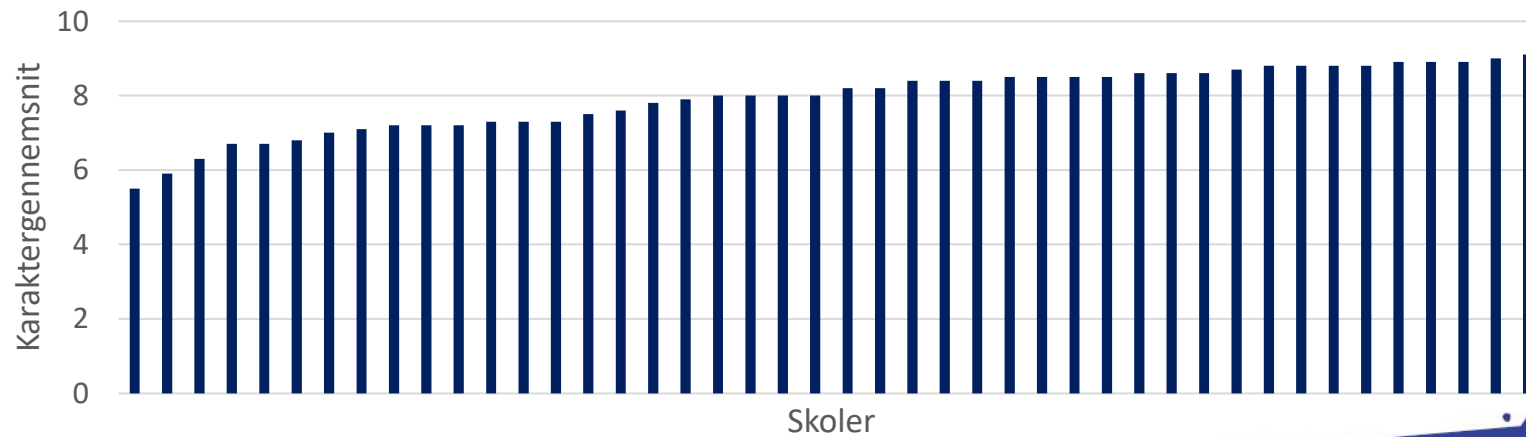
- 27.002 elever indskrevet i almenklasser på folkeskoler i Aarhus Kommune
- 1.020 elever er indskrevet i specialklasse på folkeskoler i Aarhus Kommune
- 149 elever i modtagelsesklasse på folkeskoler i Aarhus Kommune
- 5.033 elever er indskrevet på privatskole i eller uden for Aarhus Kommune
- 927 elever er indskrevet på andre undervisningstilbud i eller uden for Aarhus Kommune eller går i folkeskole uden for Aarhus Kommune.

Karakterer ved folkeskolens 9. klasseprøver

Karaktergennemsnit udvikling

Spredning

Fravær og trivsel

Elevernes samlede gennemsnitlige fraværsprocent

5,2%

Indskoling: 4,3%

Mellemtrin: 4,7%

Udskoling: 7,0%

Elever der er glade for klassen

79,5%

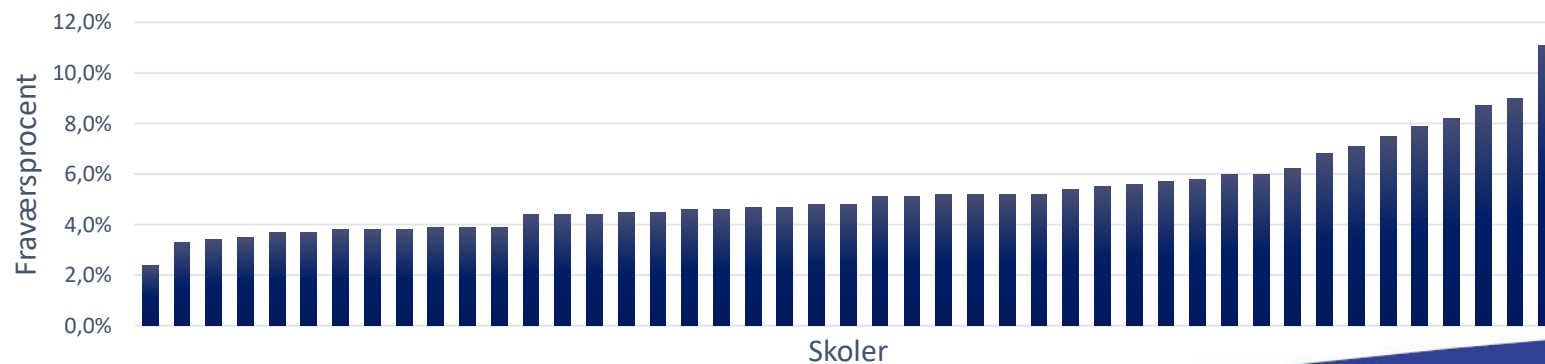
Skolerne 2020/21

Højeste: 88,4%

Laveste: 56,1%

Spredning på fraværet

2. Eksempler på politiske fokusområder

Eksempler på politiske fokusområder (1)

- Hvad har fyldt på Børn og Unge-udvalgsmøderne 2018-2021?

- Kvalitetsopfølgning og tilsyn på 6-18-årsområdet
- Vestbyskolen
- Indsatsen for børn med ordblindhed og talblindhed
- 10. klasse
- Coronahåndteringen på skoleområdet

Eksempler på politiske fokusområder (2)

- Hvad har fyldt på Børn og Unge-udvalgsmøderne 2018-2021?

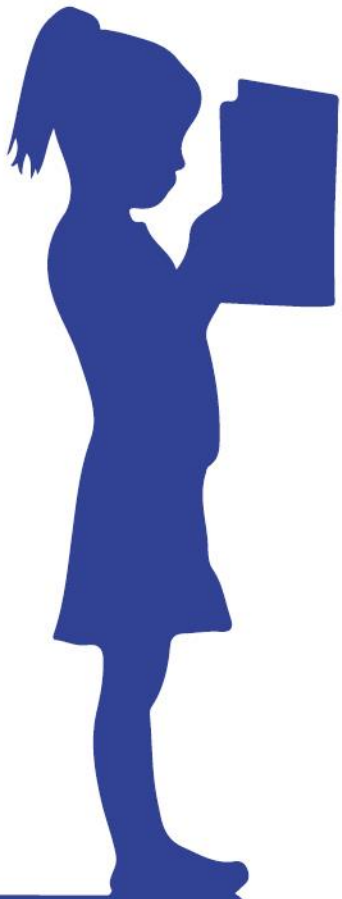
- Det nationale tilsyn med skoleområdet
- Forholdene i modtagelsesklasserne
- Søndervangsskolen
- Den fritidspædagogiske vision - SFO
- Bevægelse i skolen

3. Eksempler på aktuelle sager og temaer

Eksempler på aktuelle sager og temaer (1)

- Flere i folkeskolen (læs evt. mere [her](#))
- Kendte voksne (læs evt. mere [her](#))
- Analyse af DSA-området (læs evt. mere [her](#))
- Analyse af skolekapaciteten i det vestlige Aarhus (læs evt. mere [her](#))

Eksempler på aktuelle sager og temaer (2)

- Analyse af bredere børnefællesskaber på almenområdet, specialområdet og PPR (læs evt. mere [her](#))
- Mellemløst (læs evt. mere [her](#))
- Aftale om fremtidigt evaluerings- og bedømmelsessystem (læs evt. mere [her](#))

Afrunding og eventuelle spørgsmål

Notat

Til	Børn og Unge-udvalget
Til	Orientering
Kopi til	

21. december 2021

Side 1 af 10

Generel introduktion til skoleområdet 2021/22

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

1. Styring og overordnede rammer

Folkeskoleloven og skolestyrelsesvedtægten

Folkeskolen er omfattet af en fælles rammelovgivning, som er fastsat i [folkeskoleloven](#) og i en række bekendtgørelser, som har hjemmel i loven. Folkeskoleloven er hovedloven, der regulerer folkeskolens formål, minimumstimer, de fag eleverne skal have, krav til det pædagogiske personale og meget mere. Bekendtgørelserne konkretiserer folkeskoleloven på en række områder.

Med afsæt i folkeskoleloven findes der i Aarhus en byrådsbesluttet [skolestyrelsesvedtægt](#) med bilag om bl.a. skolestruktur, som er en del af de formelle rammer for Aarhuskolernes virksomhed, skolebestyrelsens kompetence og skolelederens handlemuligheder. Styrelsesvedtægten fastlægger rammerne for skolebestyrelsens arbejde, bl.a. om samarbejdet med kommunen, skolelederen, forældrene og personalet.

Byrådets ansvar og kompetencer

Driften af folkeskolen er en kommunal opgave, og byrådet har ansvaret for folkeskolen og det endelige ansvar for undervisningens kvalitet. Byrådet fastlægger mål og rammer for skolernes virksomhed og kan inden for lovgivningens rammer træffe beslutninger om det samlede skolevæsen og den enkelte skole. Det kan fx være bevillinger og økonomiske rammer, skolestruktur, inddeling i skoledistrikter, antal skoler, specialundervisning og specialpædagogisk bistand mv.

Inden for de i lovgivningen fastsatte rammer begrænses byrådets kompetence i forhold til skolerne alene af de beføjelser, der i folkeskoleloven ligger hos skolens leder og skolebestyrelsen. I praksis er en stor del af den konkrete beslutningskompetence dog delegeret til Børn og Unge og skolerne, jf. det bærende princip om decentralisering og lokalt råderum. Byrådet har ved en række lejligheder lagt vægt på at delegere beslutninger ud til de enkelte skoler, så konkrete beslutninger træffes så tæt på den daglige praksis som muligt.

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 23 38 01 33

Direkte e-mail:
jemol@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Jens Møller Hald

21. december 2021
Side 2 af 10

Byrådet fører også tilsyn med skolerne og har pligt til at reagere over for tegn på vedvarende dårlig kvalitet på kommunens skoler. Byrådet har den 12. maj 2021 vedtaget en ny ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn med skoler, dag- og fritidstilbud. Rammen bygger på en systematisk, datainformeret og læringsbaseret tilgang, herunder tillidsbaseret dialog i ledelseslinjen.

I den forbindelse fører Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) et nationalt kvalitetstilsyn på skoleområdet samt et parallelsamfundstilsyn. Tilsynet skal identificere skoler med vedvarende kvalitetsudfordringer samt sikre, at kommuner og skoler arbejder målrettet med at forbedre egne resultater. Ellehøjskolen, Søndervangskolen Sødalskolen, Læssøesgades Skole og Tranbjergskolen indgår aktuelt det faglige kvalitetstilsyn. Ellehøjskolen og Søndervangskolen indgår også i parallelsamfundstilsynet.

Skoleleders ansvar og kompetencer

Skolens leder har den administrative og pædagogiske ledelse af skolen og er ansvarlig for skolens virksomhed over for skolebestyrelsen og byrådet. Skolelederen leder og fordeler arbejdet mellem skolens personale og træffer alle konkrete beslutninger vedrørende skolens elever inden for de mål, rammer og principper, som byrådet henholdsvis skolebestyrelsen har fastsat. Det konkrete ansvar for den pædagogiske udvikling og ansvaret for undervisningens organisering og kvalitet er således tillagt den enkelte skoles leder. Herudover er skolelederen sekretær for skolebestyrelsen.

Skolebestyrelsens ansvar og kompetencer

Alle skoler skal ifølge folkeskoleloven have en skolebestyrelse, og i Aarhus Kommune skal der desuden være et forældreråd på skoler med en SFO. Den enkelte skolebestyrelse udøver sin virksomhed inden for de mål og rammer, som byrådet fastsætter, og fører i øvrigt tilsyn med alle dele af skolens virksomhed, dog undtagen personale- og elevsager.

Skolebestyrelsen har bl.a. til opgave at fastsætte principper for skolens virksomhed og godkender skolens budget inden for de økonomiske rammer, der er fastlagt for skolen. Skolebestyrelsen kan fra skolens leder indhente oplysninger om skolens virksomhed, som er nødvendig for at varetage tilsynet.

2. Værdigrundlag for skolerne

Folkeskolens formålsparagraf

[Folkeskolens formål](#) er en del af folkeskoleloven og beskriver visionen for folkeskolen ved at udstikke de mål, idealer og værdier, som er ledende for folkeskolens daglige virke. Formålsparagraffen fokuserer bl.a. på skolens dobbelte formål – dannelse og uddannelse.

21. december 2021
Side 3 af 10

Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den alsidige udvikling.

Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.

Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Børne- og ungepolitikken

[Børne- og ungepolitikken](#) er et fælles fundament og er en vigtig værdimæssig ramme og styringsredskab for arbejdet med børn og unge i Aarhus, herunder på folkeskoleområdet. Visionen er bl.a. at børn og unge udvikler sig til personligt robuste, livsduelige og kreative børn og unge, der bliver så dygtige, som de kan og er rustede til at møde fremtidens udfordringer

Den nuværende børne- og ungepolitik blev vedtaget af byrådet i december 2015 og udgør den fælles vision og det fælles værdigrundlag for skolernes arbejde. Der er aktuelt sat en fornyelsesproces i gang, der skal give det nye byråd og Børn og Unge-udvalg en anledning til at drøfte værdier og visioner for det gode børneliv i Aarhus.

Lokale værdiregelsæt og principper

På den enkelte skole er det skolebestyrelsen, der fastsætter skolens værdiregelsæt og ordensregler, jf. folkeskoleloven. Ved et værdiregelsæt forstås retningslinjer for god adfærd på skolen og pejlemærker for, hvordan der opnås trivsel for eleverne og de ansatte, herunder en antimobbestrategi. Ordensreglerne udgør de daglige rammer, som elever og personale skal holde sig inden for.

Skolebestyrelsen fastsætter også principper for skolen, fx undervisningens organisering, herunder elevernes undervisningstimetale på hvert klassetrin, skoledagens længde, understøttende undervisning, holddannelse, samarbejde med lokalsamfundets kultur- og idrætsliv, udbud af valgfag, specialundervisning på skolen, elevernes placering i klasser og samarbejdet mellem skole og hjem.

3. Aarhusaftalen

21. december 2021
Side 4 af 10

Formålet med Aarhusaftalen

[Aarhusaftalen](#) er en værdibaseret arbejdstidsaftale for det samlede pædagogiske personale på skolerne.¹ Aftalen sætter rammer for, at den lokale ledelse og medarbejderne er i dialog om skolens prioriteringer, organisering og konkrete tilrettelæggelse af skolens samlede tilbud, altså både undervisningen og det fritidspædagogiske arbejde.

Aarhusaftalen understøtter muligheden for at skabe gode lærings-, trivsels-, dannelses- og udviklingsmiljøer på skolerne. Det gør aftalen bl.a. ved at give det pædagogiske personale ansvaret for selvstændigt og i professionelle fællesskaber at løse den samlede opgave i forhold til børn og unges læring og trivsel. Aftalen giver samtidig skoleledelsen ansvaret for at udvise klar og tydelig ledelse ved at sætte mål og give retning for medarbejdernes arbejde.

Om aftalens bilag 1

Aarhusaftalen består af selve aftaleteksten og fire bilag, herunder bilag 1. Formålet med bilaget er at skabe overblik, gennemsigtighed og synlighed i forbindelse med planlægningen af skoleåret. Planlægningen af såvel undervisning som fritidsdelen skal ses i en tæt sammenhæng og koordineres med hinanden. Bilaget og datagrundlaget/planlægningsværktøjet anvendes af den lokale bilag 1 gruppe (den lokale ledelse, de lokalt valgte tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter).

4. Skolestruktur og organisering

Overordnet skolestruktur

Aarhus Kommune har 45 folkeskoler og 2 specialskoler (Langagerskolen og Stensagerskolen). Derudover findes der en række særlige skoletilbud: Netværksskolen, Kaløvigskolen, Fokusskolen og Sygehusundervisningen.

Der findes derudover et valgfrit 10. klassetilbud. Undervisningen foregår på en af de tre skoler med 10. klasse (Rundhøjskolen, Tranbjergskolen, Vestergårdsskolen). På Rundhøjskolen findes der 10. klasse for ESAA-idrætstalerter. Derudover findes der et EUD10-tilbud, som er en erhvervsrettet linje i samarbejde med fire erhvervsskoler.

Skolerne er sammen med dagtilbud og fritids- og ungdomsklubber inddelt i 5 geografiske distrikter. Der er mellem 7 og 12 almene folkeskoler i hvert af distrikterne. Hvert distrikt ledes af en Børn og Unge-chef, som desuden er ansvarlig for et fagligt netværk, og Børn og Unge-chefen for distrikt Øst er ansvarlig for skoleledernetværket.

¹ På udvalgmødet den 20. april 2022 er der dagsordenssat et introtema om rekruttering og kompetenceudvikling, hvor personaleforhold og arbejdsmiljø på skolerne kan udfoldes.

Der findes desuden 16 privat- og friskoler i Aarhus Kommune. Det er Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, der fører et tilsyn med, at undervisningens kvalitet på de frie grundskoler lever op til lovgivningen, herunder at undervisningen står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

21. december 2021
Side 5 af 10

Skolernes organisering

Skolerne består af en undervisningsdel og en fritidsdel. Der er SFO for elever i 0.-3. klasse på alle skoler, undtaget på en enkelt heldagsskole (Søndervangskolen). Morgenpasning i SFO er også en mulighed for børn i 4. klasse. SFO indgår i skolens samlede virksomhed med en fritidspædagogisk vinkel med henblik på at skabe sammenhæng og helhed i børnenes skoleliv. Den fritidspædagogiske vision for Aarhus Kommune beskriver, hvad SFO'en bidrager med til det gode børneliv. Retningen for det pædagogiske arbejde i den lokale SFO fastsættes i SFO'ens mål- og indholdsbeskrivelse.

Langt de fleste af folkeskolerne tilbyder undervisning fra 0. til 9. klasse, og det er forskelligt fra skole til skole, hvor mange spor der findes pr. årgang. Klassetrinene fra 0. - 3. klasse kaldes også indskoling, 4. - 6. klasse kaldes mellemtrin og 7. - 9. klasse kaldes udskoling.

Undervisningen i fagene foregår med udgangspunkt i Fælles Mål, som er nationale mål, der beskriver, hvad eleverne skal lære i skolens fag og emner samt børnehaveklassen. Fælles Mål består af fagformål, kompetencemål og underliggende færdigheds- og vidensområder samt vejledende færdigheds- og vidensmål.

Elever i børnehaveklassen og 1.-3. klasse skal mindst have 1110 timer i løbet af et skoleår, inklusive pauser. Elever i 4.-6. klasse skal mindst have 1320 timer i løbet af et skoleår inkl. pauser. I 7.-9. klasse skal eleverne have 1400 timer i løbet af et skoleår. Der er for de ældste elever tale om et fast timetal, og eleverne må derfor hverken have flere eller færre timer på et skoleår end de 1400 timer. De nævnte timetal omfatter alt, hvad der indgår i skoledagen; undervisning i fagene, understøttende undervisning og pauser.

DSA-området

Omtrent en femtedel af de indskrevne elever i den aarhusianske folkeskole er elever med dansk som andetsprog. Heraf har mere end halvdelen et sprogstøttebehov, og disse elever skal alle modtage supplerende undervisning i DSA. Pr. 5. september 2021 er der i alt 5.471 elever med dansk som andetsprog i de almene folkeskoler.

I Aarhus Kommune sprogscreenes alle DSA-børn i forbindelse med skolestart, og ved skoleskift til en folkeskole. Hvis et barn har sprogstøttebehov, henvises barnet til et skoletilbud, som bedst understøtter den dansksproglige udvikling. Hovedparten af børnene henvises til deres distriktsskole eller en af forældrene ønsket skole. Nogle børn henvises til modtagerskoler, fordi

andelen af DSA-børn med sprogstøttebehov på årgangen på deres distriktskole overstiger den af byrådet fastsatte grænse på 20 %.

21. december 2021
Side 6 af 10

Alle nyankomne DSA-børn med begrænsede eller ingen dansksproglige forudsætninger skal modtage basisundervisning i dansk som andetsprog. I Aarhus er basisundervisningen organiseret som bydækkende modtagelsesklasser. Der er 21 modtagelsesklasser i skoleåret 2021/22 på Lisbjergskolen, Læssøesgades Skole, Rosenvangskolen, Sødalskolen og Tranbjergskolen.

I forlængelse af budgetforlig 2021 er der udarbejdet en [undersøgelse af DSA-området](#) i Aarhus. Med budgetforlig 2022 skal der på baggrund af undersøgelsen udarbejdes en handleplan til byrådet for en styrket indsats for børn med dansk som andetsprog.²

Specialområdet

Aarhus Kommune har to specialskoler til børn og unge, som har behov for særlige rammer til at støtte deres læring, udvikling og trivsel, som ikke kan tilgodeses i en almindelig folkeskoleklasse eller specialklasse.

Specialklasser er en del af det samlede specialpædagogiske undervisningstilbud. Specialklasser organiseres og betjenes af PPR og er beliggende på kommunens folkeskoler. Ved henvisning til et specialpædagogisk tilbud lægges vægt på barnets specialpædagogiske behov, de kognitive forudsætninger, alder, køn og bopæl. Alle specialklasser er sammensat med udgangspunkt i elevernes undervisningsfaglige og udviklingsmæssige behov.

Det samlede elevantal i specialklasser på folkeskolerne fra 0.-10. klasse er 1.087 elever fordelt på 24 værtsskoler pr. 5. september 2021. Det samlede antal af specialklasseelever er steget med 36 elever fra 2020.

Antallet af elever i specialundervisning har de seneste år været stigende, hvilket udfordrer skolernes økonomi og dermed mulighederne for lokale inklusionsindsatser. Jf. budgetforlig 2022 ønsker partierne i Aarhus, at deltagermuligheder for børn i bredere børnefællesskaber prioriteres i det almene skoletilbud. Samtidig skal der være specialiserede tilbud af høj kvalitet til de børn og unge, der i perioder har brug for en særligt tilrettelagt indsats

I budget 2021 blev der afsat midler til arbejdet med mellemformer og etablering af stærke lærings- og børnefællesskaber. Med budget 2022 blev det besluttet, at der skal udarbejdes en analyse af specialområdet, som skal være

² På udvalgsrådet den 30. marts 2022 er der dagsordensat et introtema om helhedsorienteret integrations- og sprogindsats, hvor DSA-området vil blive uddybet.

færdig inden sommeren 2022, og som bl.a. skal give bud på, hvordan flere børn kan indgå i de bredere børnefællesskaber i folkeskolen.³

21. december 2021
Side 7 af 10

5. Nøgletal på skoleområdet

Elevtal

Det samlede elevtal på de aarhusianske kommuneskoler pr. 5. september 2021 ligger på 28.370 elever, hvilket er et fald på 65 elever i forhold til elevtallet i 2020. Pr. 5. september 2021 er der 33.890 0.- 9. classes elever med bopæl i Aarhus Kommune. Herudover er der 241 elever, der går i skole i Aarhus Kommune, men som er bosiddende i andre kommuner eller ikke er registreret i et skoledistrikt.

I alt 27.002 elever er indskrevet i 0.-9. almenklasser på folkeskoler i Aarhus Kommune, 1.020 elever er indskrevet i specialklasse, mens 149 elever er indskrevet i modtagelsesklasse på folkeskoler i Aarhus Kommune. 5.033 elever med bopæl i Aarhus Kommune er indskrevet på privatskole i eller uden for kommunen. De resterende 927 elever er indskrevet på andre undervisningstilbud i eller uden for Aarhus Kommune eller går på en kommuneskole uden for Aarhus kommune.

I alt er 211 elever fra Aarhus Kommune indskrevet i 10. klasse på en kommuneskole, mens 1.395 elever er indskrevet i 10. klasse på en efterskole og 258 elever er indskrevet i 10. klasse på en privatskole.

Med udgangspunkt i elevtallet for almenklasseelever i 0.-9. klasse er de tre største skoler i Aarhus Kommune; Skødstrup skole (1300 elever), Gammelgaardsskolen (1003 elever) og Engdalskolen (995 elever) mens de tre mindste skoler er Elev Skole (188 elever på 0.-5. klassetrin), Læssøesgades Skole (218 elever) samt Ellehøjskolen (291 elever).

Skoleprognosen 2021 viser, at elevtallet forventes at stige med 1.323 elever på folkeskolerne i Aarhus på fem års sigt, svarende til en stigning på 4,8 procent. Elevtallet fordeler sig ikke jævnt over hele Aarhus Kommune. På nogle skoler forventes der stigende elevtal, mens der på andre skoler forventes faldende elevtal.

Børn i SFO

I alt er 10.978 skolebørn indmeldt i SFO pr. 5. september 2021, svarende til 93 % af eleverne på 0.-3. klassetrin. Opdelt på klassetrinene er det 95 % i 0. klasse, 95 % i 1. klasse, 94 % i 2. klasse og 90 % i 3. klasse. Forældrebetalingen i SFO udgør 1.851 kr. pr. måned.

³ På udvalgmødet den 9. februar 2022 er der dagsordensat et introtema om det specialiserede område.

21. december 2021
Side 8 af 10

Klassekvotient

De i alt 27.002 elever i 0.-9 klasse er fordelt på 1214 almenklasser, hvilket svarer til en gennemsnitlig klassekvotient på 22,2 elever pr. klasse. Den gennemsnitlige klassekvotient har gennem de seneste år været relativt stabil. Således var tallet 22,1 i 2019 og 22,4 i 2020. Data stammer fra skolestatistikkerne pr. 5. september de pågældende år og er dermed de officielle tal for de pågældende skoleår.

Egenskoleandel

Egenskoleandelen er udtryk for, hvor mange børn i det enkelte skoledistrikt, der går på den lokale skole. Den samlede egenskoleandel i Aarhus Kommune ligger på 64,2%, hvilket svarer til, at i alt 21.747 elever er indskrevet i almenklasse på folkeskole i det distrikt, de bor i.

Egenskoleandelen er lavest i Ellehøj skoledistrikt, hvor 23,5% af eleverne i skoledistriktet går på distriktskolen, mens den er højest i Elev skoledistrikt, hvor 87,8% af eleverne i distriktet går på distriktskolen. Fælles for skolerne med de højeste egenskoleandele er, at de alle er beliggende i udkanten af kommunen, hvor der er længere til naboskolerne.

Privatskoleandel

I alt er 5.076 elever med bopæl i Aarhus Kommune indskrevet på privatskoler/frie grundskoler i Aarhus, og privatskoleandelen 0.-10. klasse er 15,76% i 2021. Andelen af elever på privatskoler er stort set uændret igennem de seneste tre år fra 2019 til 2021.

Skoledistriktet med den højeste privatskoleandel er Samsøgade Skole med 43,3%, hvilket bl.a. skyldes de mange skoletilbud i midtbyen. Laveste privatskoleandel findes i Virupskolens distrikt med 2,9 %.

6. Økonomiske rammer

Budgetter og tildelingsmodel

De samlede udmeldte budgetter for skoleområdet i 2022 er⁴:

- Samlet oprindeligt udmeldt budget til de 45 folkeskoler 2022 (ekskl. betalingsbudget): ca. 1,84 mia. kroner
- Samlet oprindeligt udmeldt budget til skolernes SFO'er 2022: ca. 370 mio. kroner
- Samlet oprindeligt udmeldt budget til specialskoler (inkl. SFO) 2022: ca. 206 mio. kroner

⁴ Økonomien på skoleområdet vil blive uddybet i forbindelse med introtemaet om budget, regnskab og økonomisk politik på udvalgsseminaret den 3.-4. marts 2022.

Skolernes budgetter tildeles med udgangspunkt i en budgettildelingsmodel. Budgettildelingsmodellen fordeler pengene mellem skolerne og sørger for, at skoler med samme objektive vilkår vil få samme tildeling.

21. december 2021
Side 9 af 10

Den samlede tildelingsmodel på folkeskoleområdet består af seks selvstændige modeller, som hver tildeler et budget til et bestemt område, som vist i figuren herunder (lagkagernes størrelse afspejler ikke budgettets størrelse).

Budgetterne for de enkelte skoler indeholder altså budget tildelt til hvert af de seks områder i figuren neden for, og hvert af disse delbudgetter har deres eget beregningsgrundlag. Der findes særskilte modeller for tildelingen til skolernes SFO-del og for specialskolerne.

Princip om decentralisering

Et af de bærende principper i økonomistyringen i Børn og Unge er decentralisering. Det betyder, at det er op til den enkelte skole at disponere og budgetlægge de samlede midler, de ud fra budgettildelingsmodellens tildelingskriterier, har fået. Den økonomiske decentralisering går hånd i hånd med den faglige decentralisering, så det økonomiske ansvar er tæt knyttet til den faglige beslutningskompetence.

7. Faglig udvikling og trivsel

Generelt om resultaterne

Skolerne i Aarhus klarer sig overordnet set på niveau med eller lidt over landsgennemsnittet i forhold til faglig udvikling, trivsel og fravær mv. Det generelle billede dækker dog over betydelige lokale variationer mellem skolerne på tværs af kommunen, hvilket bl.a. kan forklares med forskelle i skolernes socioøkonomiske elevsammensætning.

Der vil blive udarbejdet en rapport med kvalitetsopfølgning på 6-18-årsområdet 2021/22 med en opdateret status på udviklingen og arbejdet med de tre temaer: læringsmiljøer, fagligudvikling og fravær. I rapporten vil

nedenstående eksempler samt øvrige resultater blive udfoldet nærmere. Rapporten forventes færdig til udvalgets orientering primo maj 2022.⁵

21. december 2021
Side 10 af 10

Karaktergennemsnit

Det samlede karaktergennemsnit ved afgangseksamen i 2021 ligger på 8,1 (bundne prøvefag), hvilket er en stigning på 0,5 karakterpoint siden 2020⁶. Det højeste gennemsnit på tværs af fagprøverne findes i engelsk (8,6) efterfulgt af dansk mundtlig (8,5). Laveste karaktergennemsnit for fagprøverne findes i dansk læsning (7,1) og naturfag fællesprøve (7,1).

Den højest scorende folkeskole har et gennemsnit på 9,1, mens den lavest scorende folkeskole har et gennemsnit på 5,5.

Overgang til ungdomsuddannelse

Andelen af elever i gang med en ungdomsuddannelse 15 måneder efter afsluttet 9. klasse er 78,6% for afgangsårgangen 2020. Overgangsfrekvensen er gået lidt tilbage i forhold til afgangsårgang 2019 (81,5 %), mens det er samme niveau som for afgangsårgang 2018 (78,6 %).

Der er betydelig spredning på skolernes overgangsfrekvens til ungdomsuddannelse. Højeste overgangsfrekvens ligger på 92,7 %, mens laveste overgangsfrekvens ligger på 43,8 % for almene folkeskoler.

Elevernes trivsel

I alt 79,5 % af eleverne har i elevtrivselsmålingen i 2020/21 svaret, at de er glade for den klasse, de går i (svar i kategorierne 'tit' eller 'meget tit'). Til sammenligning var det 80,7 % i 2019/20 og 79,9 % i 2018/19.

I alt 3,0 % af eleverne har i elevtrivselsmålingen i 2020/21 svaret, at de er blevet mobbet i løbet af det seneste skoleår (svar i kategorierne 'tit' eller 'meget tit'). Til sammenligning var det 2,9 % i 2019/20 og 3,8 % i 2018/19.

Elevfravær

Den samlede gennemsnitlige fraværsprocent for skolerne i 2020/21 ligger på 5,2 %. Det er samme fraværsprocent som i skoleåret 2019/20. Fraværsprocenten er højest i udskolingen med 7,0 %, mens den er 4,7 % på mellemtrinnet og 4,3 % i indskolingen.

Der er betydelig spredning på skolernes gennemsnitlige fraværsprocent. Højeste fraværsprocent ligger på 11,1 %, mens laveste fraværsprocent ligger på 2,4 % for almene folkeskoler.

⁵ Emnet vil også blive uddybet i forbindelse med introtemaet om kvalitetsopfølgning på udvalgsseminaret den 3.-4. marts 2022.

⁶ Bemærk dog, at eleverne i 2021 pga. af corona har fået ophøjet deres afsluttende standpunktskarakter til prøvekarakter, hvis standpunktskarakteren er højere end prøvekarakteren.

Punkt 4: Ny dagtilbudskapacitet i Lisbjerg og Malling (MØC)

Tid: 10 min. Deltagere: Ninna Jakobsen og David le Roy Eltang

Beslutningsmemo

7. december 2021
Side 1 af 2

Emne **Indstilling: Ny dagtilbudskapacitet i Malling og Lisbjerg**
Til Rådmanden

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

Frigivelse af anlægsmidler til udvidelse af dagtilbudskapaciteten i Lisbjerg og Malling, for forsat sikring af pasningsgarantien i garantidistrikterne Randersvej og Oddervej.

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Planlægning har sat forslaget på dagsorden, med henblik på, at indstillingen drøftes og godkendes på rådmandsmøde forud for magistrats- og byrådsbehandling.

Planlægning

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 87 41 77

Befolkningsvæksten i Aarhus Kommune afspejles i børnetallet og efterspørgslen efter dagtilbudspladser. Særligt i garantidistrikt Randersvej og garantidistrikt Oddervej forventes der store stigninger i børnetallet.

Direkte e-mail:
nielj@aarhus.dk

I garantidistrikt Randersvej forventes børnetallet på fem års sigt at stige med 595 børn svarende til 36 grupper. Fratrækkes dagtilbudsbyggerier, som er under opførsel og ledig kapacitet, vil der i 2026 være behov for yderligere 14 grupper i garantidistriktet. Det foreslås, at behovet i garantidistriktet imødekommes ved etablering af seks dagtilbudsgrupper i Lisbjerg, hvor den største stigning forventes at komme.

Sagsbehandler:
Ninna Elisabeth Jakobsen

I garantidistrikt Oddervej forventes børnetallet på fem års sigt at stige med 196 børn svarende til et udbygningsbehov på 11 grupper. Fratrækkes dagtilbudsbyggerier under opførsel, vil der i 2026 være behov for yderligere syv grupper i distriktet. Det foreslås, at behovet i garantidistriktet imødekommes ved etablering af seks dagtilbudsgrupper i Malling, hvor den største stigning forventes at komme.

Byrådet besluttede med vedtagelse af budgetforlig 2021, Aarhus Kommunes Investeringsplan 2024-2033. Det foreslås at projekterne opnår støtte på 5% af anlægsrammen fra klimapuljen afsat i Investeringsplanen. Børn og Unge har været i dialog med Teknik og Miljø samt Borgmesterens Afdeling ift. anvendelsen af klimapengene og opstilling af krav herfor.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

At 1) Indstillingen, der er vedlagt som bilag, godkendes på rådmandsmøde.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Indstillingen indebærer fortsat sikring af pasningsgarantien i Aarhus Kommune, ved at imødekomme den fremtidige vækst i børnetallet i garantidistrikt Randersvej og garantidistrikt Oddervej. Det foreslås desuden, at der afsættes midler til, at Børn og Unge kan arbejde med reduktion af de nye dagtilbudsbygningers CO₂-aftryk.

7. december 2021

Side 2 af 2

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Finansieringen af den samlede anlægsudgift sker med 42,7 mio. kr. fra pladsbehovsreserven og med 2,1 mio. kr. fra klimapuljen til byggeri afsat i Aarhus Kommunes Investeringsplan 2024 til 2033. Beløbet fra pladsbehovsreserven er beregnet med standardprisen pr. dagtilbudsgruppe på 3,6 mio. kr. i 2022-priser. Bidraget fra klimapuljen er beregnet som 5% af beløbet fra pladsbehovsreserven.

Tabel 1. Finansiering (beløb i 1.000 kr., 2022-priser)

	2022	2023	2024	Total
Midler afsat til sikring af pasningsgarantien	2.155	34.190	6.381	42.726
Klimapuljen 5%	108	1.710	319	2.136
Total	2.263	35.900	6.700	44.863

5. Videre proces og kommunikation

Sagen fremsendes efter rådmandsgodkendelse til Borgmesterens Afdeling med henblik på magistratsbehandling og senere byrådsbehandling.

Indstilling

Til Aarhus Byråd via Magistraten
Fra Børn og Unge
Dato Dato for fremsendelse

Ny dagtilbudskapacitet i Malling og Lisbjerg

1. Resume

I Aarhus Kommune stiger befolkningstallet og mange nye byudviklingsprojekter er igangsat. Det afspejler sig i antallet af børn i anvisningsdistrikterne Beder-Malling og Lisbjerg, hvor børnetallene ventes at stige med hhv. 231 børn og 225 børn de næste fem år.

For forsat sikring af pasningsgarantien og sikre lokal pasning foreslås det, at dagtilbudskapaciteten udvides med seks grupper i Serinedalen i Malling samt seks grupper ved Thomas Windings Gade i Lisbjerg. Det foreslås desuden, at der afsættes midler til, at Børn og Unge kan arbejde med reduktion af de nye dagtilbudsbygningers CO₂-aftryk.

Anlægsudgifterne til udvidelsen af dagtilbudskapaciteten inklusive klimainvesteringer forventes at udgøre 44,9 mio. kr.

Dagtilbudsafdelingerne forventes at stå klar i 2024.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) der gives anlægsbevilling på 22,4 mio. kr. til planlægning, projektering og etablering af seks nye dagtilbudsgrupper i Serinedalen i Beder-Malling anvisningsdistrikt finansieret af 21,4 mio. kr. fra reserven til sikring af pasningsgarantien og 1,1 mio. kr. fra 5% klimapuljen i Aarhus Kommunes Investeringsplan 2024-2033.

At 2) der gives anlægsbevilling på 22,4 mio. kr. til planlægning, projektering og etablering af seks nye dagtilbuds-

grupper ved Thomas Windings Gade i Lisbjerg anvisningsdistrikt finansieret af 21,4 mio. kr. fra reserven til sikring af pasningsgarantien og 1,1 mio. kr. fra 5% klimapuljen i Aarhus Kommunes Investeringsplan 2024-2033.

At 3) det samlede rådighedsbeløb på 44,9, mio. kr. frigives fordelt med 2,3 mio.kr. i 2022, 35,9 mio. kr. i 2023 og 6,7 mio. kr. i 2024.

At 4) 2% af den samlede anlægssum til udvidelse af pasningskapaciteten anvendes til intern projektledelse.

3. Hvorfor fremsendes indstillingen?

Byrådet vedtog den 7. oktober 2020 budgettet for 2021. I beslutningen indgik, at der blev afsat 685 mio. kr. i 2021-priser til sikring af pasningsgarantien. Pasningsgarantien opfyldes adskilt for hvert af de otte garantidistrikter. For forsat sikring af pasningsgarantien i garantidistrikterne Randersvej og Oddervej, er der behov for at udvide dagtilbudskapaciteten i Lisbjerg og Malling.

Dagtilbudsafdelingerne projekteres efter skrappe klimakrav med bæredygtighed for øje.

4. Hvilken værdi skabes for borgere og samfund?

De seks dagtilbudsgrupper i Malling og de seks dagtilbudsgrupper i Lisbjerg skal bidrage til en fortsat sikring af pasningsgarantien, og afhjælpe efterspørgslen efter dagtilbudspladser, som det stigende børnetal medfører. De to nye dagtilbudsafdelinger skal samtidig muliggøre, at flere børn kan få tilbudt en dagtilbudsplads tættere på deres bopæl.

En udvidelse af dagtilbudskapaciteten vil dertil understøtte de fællesskaber, som opstår, når hverdagen forankres og leves lokalt. Lokale pasningsmuligheder vil således understøtte og styrke et tidligt børnefællesskab i nærområdet, som børn og forældre kan nyde godt af fremadrettet. Dette vil yderligere danne grobund for at styrke medborgerskab, deltagelse og engagement i lokalområdet.

Ud over at sikre pasningsgarantien er lokale pasningsmuligheder i Lisbjerg og Malling et skridt på vejen i forhold til

at styrke oplandet og det liv, som udspiller sig i civilsamfundet uden for Ringvejen.

Etableringen af de 12 nye dagtilbudsgrupper i Lisbjerg og Malling med bidrag fra klimapuljen muliggør et helhedsorienteret fokus på bæredygtighed gennem den frivillige bæredygtighedsklasse (FBK). Børn og Unge ønsker at opsamle erfaringer, så klimapåvirkningen fra anlægsprojekter i Aarhus Kommune kan nedbringes. Samtidig gives mulighed for videndeling både internt som eksternt - andre bygherrer, rådgivere og branchen som helhed.

5. Hvad igangsættes?

Befolkningsvæksten i Aarhus Kommune afspejles i børnetallet og efterspørgslen efter dagtilbudspladser. Særligt i garantidistrikt Randersvej og garantidistrikt Oddervej forventes der store stigninger i børnetallet.

Garantidistrikt Randersvej

I garantidistrikt Randersvej forventes børnetallet på fem års sigt at stige med 595 børn svarende til 36 grupper. Fratrækkes dagtilbudsbyggerier, som er under opførelse og ledig kapacitet, vil der i 2026 være behov for yderligere 14 grupper i garantidistriktet.

Det foreslås, at behovet i garantidistriktet imødekommes ved etablering af seks dagtilbudsgrupper i Lisbjerg, hvor den største stigning forventes at komme.

Boligudbygningen, der længe har været forventet i Lisbjerg, er påbegyndt, og de første lokalplaner er således vedtaget. I perioden frem til 2025 forventes der ifølge boligprognosen 2021 opført 481 familieboliger. Boligudbygningen i Lisbjerg afspejles i børnetallet. Frem til 2026 forventes en stigning på 225 børn i Lisbjerg svarende til et udbygningsbehov på 13 grupper.

Tabel 1: Småbørnsprognose 2021-2026, garantidistrikt Randersvej

Anvisningsdistrikt	Vuggestuealder			Børnehavealder			I alt
	2021	2026	Ændring	2021	2026	Ændring	Ændring 2021-2026
Katrinebjerg-	477	617	140	434	484	50	190

Vorrevang							
Lisbjerg	79	190	111	82	196	114	225
Samsøgade	524	498	-26	300	282	-25	-51
Skovvang	455	551	96	340	405	65	160
Bakkegård	208	236	29	232	265	42	70
I alt i Randersvej	1742	2092	350	1379	1624	245	595

Det foreslås at de seks nye dagtilbudsgrupper i Lisbjerg placeres på et areal ved Thomas Windings Gade (Bilag 4), som udlægges til dagtilbudsformål. Arealet er i tilknytning til de kommende boligudstyknings inden for etape 1 af udviklingen af Lisbjerg. Dermed bygges dagtilbudsafdelingen der, hvor den reelle vækst i børnetallet forventes.

Garantidistrikt Oddervej

I garantidistrikt Oddervej forventes børnetallet på fem års sigt at stige med 196 børn svarende til et udbygningsbehov på 11 grupper. Fratrækkes dagtilbudsbyggerier under opførsel, vil der i 2026 være behov for yderligere syv grupper i distriktet.

Det foreslås, at behovet i garantidistriktet imødekommes ved etablering af seks dagtilbudsgrupper i Malling, hvor den største stigning forventes at komme.

Ifølge boligprognosen 2021 forventes der opført 370 familieboliger i Malling frem mod 2025. Boligudbygningen i Malling afspejles i børnetallet for Beder-Malling anvisningsdistrikt, hvor der frem til 2026 forventes en stigning på 232 børn i dagtilbudsalderen, heraf 104 børn i dagpleje- og vuggestuealderen samt 128 børn i børnehavealderen. Det svarer til et behov på ni grupper.

Tabel 2: Småbørnsprognose 2021-2026, garantidistrikt Oddervej

Anvisningsdistrikt	Vuggestuealder			Børnehavealder			I alt
	2021	2026	Ændring	2021	2026	Ændring	Ændring 2021-2026
Beder-Malling	326	430	104	400	528	128	232
Skåde-Kragelund	292	315	23	381	381	0	23
Mårslet	204	195	-9	253	253	0	-9
Solbjerg	275	236	-38	351	340	-11	-49
I alt i Oddervej	1097	1176	80	1385	1501	116	196

Det foreslås, at den nye seks-gruppers dagtilbudsafdeling placeres i Serinedalen i den sydlige del af Malling (Bilag 4), da det er her størstedelen af boligudbygningen foregår. Dermed bygges dagtilbudsafdelingen der, hvor den reelle vækst i børnetallet forventes.

Bæredygtighed og klimavenligt byggeri

Som følge af Aarhus Kommunes ambition om at være CO₂-neutral i 2030 har Børn og Unge fokus på reduktion af klimabelastningen.

I de konkrete projekter i Lisbjerg og Malling vil der gennem projekteringen blive arbejdet målrettet med CO₂-reduktion. Med udgangspunkt i den frivillige bæredygtighedsklasses krav til livscyklusberegning og beregning af totaløkonomi implementeres tiltag i byggerierne med lavt klimaaftryk. FBK er skrevet ind i Aarhus Kommunes klimaplan. Projekterne i Lisbjerg og Malling vil bidrage til den tværmagistratslige erfaringsopsamling med klassen. På den baggrund indstilles det, at projekterne opnår støtte på 5% af anlægsrammen fra klimapuljen afsat i Aarhus Kommunes Investeringsplan 2024 til 2033, vedtaget med budgetforlig 2021 den 7. oktober 2020.

Den konkrete udmøntning af klimamidler ses i Bilag 3.

Tidligere erfaringer

På baggrund af tidligere erfaringer udføres byggeriet i Malling som et forsøg i hovedentreprise med tidlig entreprenørinddragelse.

Byrådet vedtog den 23. september 2020 3 daginstitutionsbu- byggerier, hvor der laves en tværgående bæredygtigheds- analysen med støtte fra RealDania. Analysen ser på arbej- det med livscyklusberegninger og CO₂-besparelser. En ud- fordring er, at gældende udbudslov forhindrer bygherre i at stille krav om konkrete produkter i entrepriseudbudet, hvilket har betydning for CO₂-besparelser.

Udbud i hovedentreprise med tidlig entreprenørinddragelse under projektets planlægning vil sikre, at afgørende pro- dukter og materialer med CO₂-besparende egenskaber kan

indgå i byggeriet. Tidlig entreprenørinddragelse gennem fagentrepriser med flere entreprenører vil ikke være muligt. Derfor skiftes udbudsformen til hovedentreprise med én entreprenør.

6. Hvem gør det og hvordan?

Projekternes videre tilrettelæggelse og udarbejdelse vil blive udført på baggrund af en inddragelsesproces, som ledes af en styregruppe med deltagelse af projektleder, pædagogiske ledere i dagtilbuddet og dagtilbudslederen, ekstern rådgiver samt medarbejder- og forældre-repræsentanter.

Arbejdet med organiseringen og fysisk indretning, der sikrer små miljøer i de større dagtilbudsafdelinger, starter allerede i den indledende proces med udarbejdelse af det pædagogiske byggeprogram, hvor styregruppen drøfter dagforløb i institutionen og udarbejder tilhørende funktionsdiagrammer. Funktions- og disponeringsplanen tager udgangspunkt i de lokales kendskab til børnene og sammensætningen af børnegruppen. Det betyder, at der skabes mulighed for, at disponeringen af de fysiske rammer kan variere i forhold til målgruppens alder og behov.

I den efterfølgende fase arbejdes med den fysiske indretning, der skal understøtte den valgte disponering af de fysiske rammer. Der kan på den baggrund arbejdes med en konkret indretning, der afspejler dagtilbudsafdelingens praksis og organisering.

Programmering og projektering af de nye dagtilbudsafdelinger forventes påbegyndt primo 2022, og bygningerne forventes at være klar i løbet af 2024.

7. Hvilke ressourcer kræves?

Anlægsudgifter

Den samlede anlægsudgift til opførelsen af en ny seksgruppers dagtilbudsafdeling i Malling samt en ny seksgruppers dagtilbudsafdeling i Lisbjerg forventes at udgøre 44,9 mio. kr., hvoraf ca. 5 procent af anlægssummen vedrører klimainvesteringer.

Tabel 3. Anlægsudgifter (beløb i 1.000 kr., 2022-priser)

	2022	2023	2024	Total
Klimavenligt dagtilbudsbudbyggeri i Malling	1.132	17.950	3.350	22.431
Klimavenligt dagtilbudsbudbyggeri i Lisbjerg	1.132	17.950	3.350	22.431
Total	2.263	35.900	6.700	44.863

Finansiering

Finansieringen af den samlede anlægsudgift sker med 42,7 mio. kr. fra pladsbehovsreserven og med 2,1 mio. kr. fra klimapuljen til byggeri afsat i Aarhus Kommunes Investeringsplan 2024 til 2033. Beløbet fra pladsbehovsreserven er beregnet med standardprisen pr. dagtilbudsgruppe på 3,6 mio. kr. i 2022-priser. Bidraget fra klimapuljen er beregnet som 5% af beløbet fra pladsbehovsreserven.

Tabel 4. Finansiering (beløb i 1.000 kr., 2022-priser)

	2022	2023	2024	Total
Midler afsat til sikring af pasningsgarantien	2.155	34.190	6.381	42.726
Klimapuljen 5%	108	1.710	319	2.136
Total	2.263	35.900	6.700	44.863

Driftsøkonomiske konsekvenser

De driftsøkonomiske konsekvenser i form af udgifter til personale, ledelse, materialer og bygningsdrift m.v. afholdes inden for Børn og Unges budget, idet der via budgetmodellen tilføres ekstra midler ved et stigende børnetal.

Udgifter til bygningsdrift indmeldes til Borgmesterens Afdeling i forbindelse med udarbejdelsen af budget 2025.

8. Hvad er den videre proces og hvordan følges op?

Hvert år i forbindelse med de nye prognoser følges der op på, hvorvidt de nye pladser, bidrager til, at pasningsgarantien kan sikres de kommende år inden for hvert garantidistrikt.

Klimagruppen opsamler efter projekternes afslutning målinger af el, vand og varme fra byggepladsen, og sammen-

ligner disse med en traditionel byggeplads for tilsvarende byggeri. Erfaringer med FBK opsamles i klimagruppen, så der oparbejdes et katalog med projekter og CO₂-gevinster. Kataloget udvikles med ekstern rådgiver gennem den tværgående bæredygtighedsanalyse baseret. Den tidlige entreprenørinddragelse videndeles gennem kvalitative målinger om projektprocessen.

Thomas Medom

/

Martin Østergaard Christensen

Bilag

- Bilag 1: Bevillingsmæssige konsekvenser
- Bilag 2: Nøgletal for enhedspriser
- Bilag 3: Udmøntning af klimamidler
- Bilag 4: Dagtilbud i Lisbjerg og Malling

Tidligere beslutninger

Byrådet vedtog d. 23. september 2020 indstillingen "Klimavenligt dagtilbudsbyggeri i Åbyhøj, Brabrand og Malling"

Den 7. oktober 2020 vedtog Aarhus Byråd budgettet for 2021-2024.

Økonomi og Administration

Antal tegn: 12.403

Tlf.: 28 35 26 00

Sagsbehandler: Ninna Elisabeth Jakobsen

Tlf.: 41 87 41 77

E-post: nielj@aarhus.dk

Bevillingskema	T-21-554-012
Sagrn.	Ny dagtilbudskapacitet i Malling og Lisbjerg
Sagstitel	

Sektor	Profitcenter/Projekt/Anlægsbevilling	U// Ramme	Tillægs- bevillinger	Tillægs- bevillinger	Tillægs- bevillinger	Tillægs- bevillinger	Tillægs- bevillinger	SUM
			2022	2023	2024	2025	Efterfølg år	
			(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
			- 1.000 kr. -	- 1.000 kr. -	- 1.000 kr. -	- 1.000 kr. -	- 1.000 kr. -	
Tillægs-/Anlægsbevilling i alt			0	0	0	0	0	0
554 Børn og ungeområdet - Anlæg	Dagtilbudskapacitet i Lisbjerg	U	1.132	17.950	3.350	0	0	22.432
	Dagtilbudskapaciteten ved Serinedalen	U	1.132	17.950	3.350	0	0	22.432
920 Reserven	Investeringsplan 2024-2033	U	0	0	-44.863	0	0	-44.863
998 Renter og finansiering	Kontante beholdninger	U/I	-2.263	-35.900	38.163	0	0	0

Sorteringskriterier	Stig.	Fald.	Mellemtotal
FI-område	X		
Bilagsår	X		
Budgetreg.bilag	X		

Datastatistik	Antal
Overførte records	2

FI-område 0020
Valuta DKK
Budgetkategori Forpligtelse

Bilagsår	Budgetreg.	Position	Version	Bilagsart	Transaktio	År	Budgetart	KapMidler	BevAnsSt.	BevillPos.	FunktOmr.	BS-program	Beløb IV	V
2021	1000000321	000001	X01	100	Registrer	2021	Anlægsbevillinger	55401A100	8528420000	451010	052514-3-000	AB-21-554-006	22.431.500,00	DKK
2021	1000000321	000002	X01	100	Registrer	2021	Anlægsbevillinger	55401A100	8528420000	451010	052514-3-000	AB-21-554-007	22.431.500,00	DKK

Bilag 2

Nøgletal – Ny dagtilbudskapacitet i Malling og Lisbjerg

Udvidelse af dagtilbudskapaciteten med seks grupper i Malling og seks grupper i Lisbjerg, til forsat sikring af pas-ningsgarantien i garantidistrikterne Odervej og Randersvej.

Side 1 af 1

Nøgletal		2022-priser			
Byggeri					
	Enheder	M ² i alt	(kr.) Pris pr. m ²	(t.kr.) Bruttoud- gift i alt	(t.kr.) Nettoudgift i alt
Dagtilbud ved Serinedalen	1	1.200	17.800	21.363	21.363
Dagtilbud i Lisbjerg	1	1.200	17.800	21.363	21.363
Klimainsats	2	2.400	891	2.136	2.136
I alt, byggeri (a)	2	2.400	18.693	44.863	44.863
Grund					
		Bygge- rets-m ²	(kr.) Udgift pr. bygge- rets-m ²	(t.kr.) Bruttoud- gift i alt/værdi af grund	(t.kr.) Netto- udgift i alt
I alt, grund (b)					
Sum (a+b)	2	2.400	18.693	44.863	44.863

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

Planlægningsafdelingen

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41864416

Direkte e-mail: sesaha@aarhus.dk

Sag: 21/059067-1

Sagsbehandler: Cecilie Sandkvist Hansen

Bilag 3: Udmøntning af klimamidler

24. november 2021

Side 1 af 1

I forbindelse med de kommende anlægsprojekter for en ny seks-gruppers dagtilbudsafdeling i Serinedalen i Malling, og en ny seks-gruppers dagtilbudsafdeling ved Thomas Windings Gade i Lisbjerg, er der ansøgt om midler fra klimapuljen.

Klimamidlerne skal dække udgifter til følgende bæredygtige tiltag i projekterne:

1. Klima-byggeplads. Der stilles krav til entreprenøren om at bruge el-drevne køretøjer og redskaber på byggepladsen. Skurvogne skal være energivenlige. Der opstilles målere, så elforbrug kan registreres. I kontrakten med entreprenøren pålægges entreprenøren at afholde udgifterne på byggepladsen under udførelsen. Affaldssortering på byggepladsen og overskudsjord skal så vidt muligt indarbejdes i designet af stedet. Det forventes at klimabyggeplads vil udgøre 1% af anlægssummen.
2. Den frivillige bæredygtighedsklasse indarbejdes i projektet, og der stilles et krav om 8,5 CO₂ kg per m², hvilket medfører en udgift på yderligere 2% af anlægssummen til rådgivning i projekterne. Dette skyldes, at der i branchen ikke er oparbejdet et stort erfaringsgrundlag med FBK i byggeprojekter.
3. Udgifter til tidlig entreprenørinddragelse. Hovedentreprenøren afgiver et tilbud på timeforbrug og timepriser til at dække processen. Det estimeres at beløbe sig 0,5% af anlægsbeløbet
4. Genbrugsmaterialer. I projekterne skal der på tre områder udskiftes nye materialer med genbrugsmaterialer. Det forventes, at udskiftning af nye materialer til genbrugsmaterialer vil udgøre 1,5% af anlægssummen.

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

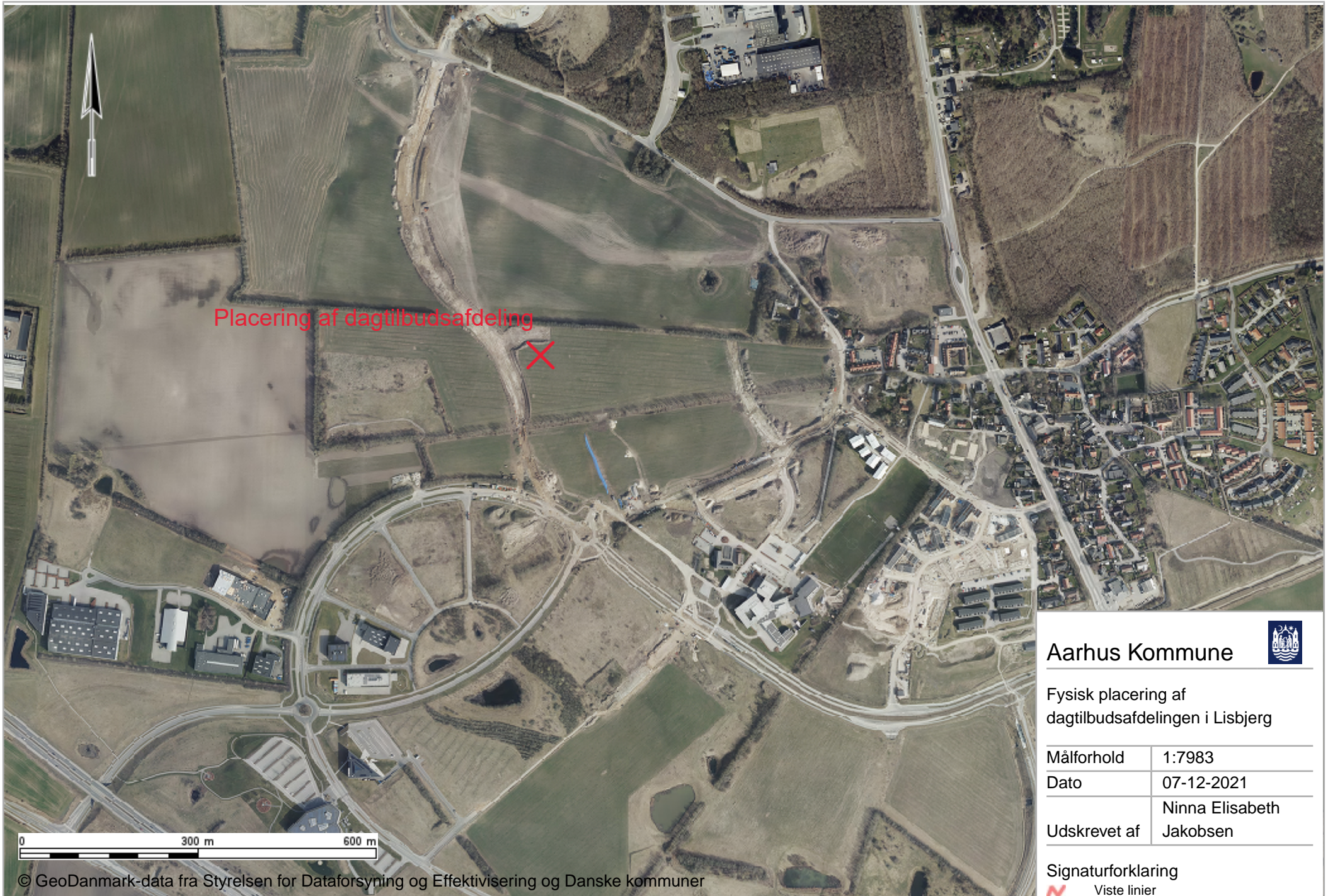
Planlægning

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 28 35 26 00
Direkte telefon: 41 87 41 77

Direkte e-mail:
nielj@aarhus.dk

Sag: 21/059067-1
Sagsbehandler:
Ninna Elisabeth Jakobsen
Louise Kissmeyer

Aarhus Kommune

Fysisk placering af
dagtilbudsafdelingen i Malling

Målforhold 1:12334

Dato 08-12-2021

Ninna Elisabeth

Udskrevet af Jakobsen

Punkt 5: Eventuell